

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ORGANIZOVANÁ KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICCE
A JEJÍ PŘÍČINY**

Autor práce: Michaela Převrátlová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D.
za pomoc, odborné vedení, cenné rady a připomínky během mé práce.

ABSTRAKT

PŘEVŘÁTILOVÁ, M. *Organizovaná kriminalita v České republice a její příčiny* : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 60 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: organizovaná kriminalita, zločin, korupce, padělání

Bakalářská práce se zabývá organizovanou kriminalitou v České republice a jejími příčinami. V teoretické části se zaměřuje na organizovanou kriminalitu jako takovou. Věnuje se zde její historii, charakteristice základních pojmů, formám a příčinám organizované kriminality. Dále se zaměřuje na orgány, které se touto problematikou zabývají a snaží se s ní bojovat. Praktická část obsahuje dotazníkové šetření, na jehož základě je zjištěno, jak vnímají organizovaný zločin lidé kolem nás, co vidí jako nejdůležitější příčiny a jaké by navrhovali opatření, která by mohla zamezit páchání organizované kriminality.

ABSTRACT

PŘEVŘÁTILOVÁ, M. *Organized Crime in the Czech Republic and Its Causes* : Bachelor thesis. České Budějovice : College of European and Regional Studies, ops, 2015. 60 s. Thesis Supervisor : doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: organized crime, crime, corruption, forgery

This bachelor thesis deals with organized crime in the Czech Republic and its causes. The theoretical part is focused on organized crime itself. This part mainly contains history of organised crime and is dedicated to characteristics of the basic concepts, forms and causes of this issue. It also focuses on institutions that are trying to fight it. The practical part of this thesis contains a survey that examines how people perceive organized crime around us, what are the most common causes and how could we solve it.

Obsah

Úvod	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Historie organizované kriminality	10
3 Charakteristika základních pojmů organizované kriminality	14
3.1 Typy skupinové trestné činnosti	14
3.1.1 Příležitostná skupina	14
3.1.2 Parta	14
3.1.3 Organizovaná kriminální skupina	14
3.1.4 Zločinecká organizace	14
3.2 Typologie zločineckých organizací	15
3.2.1 Síťový model	15
3.2.2 Buněčný model	15
3.2.3 Pyramidní model	15
3.3 Typy organizované kriminality	15
3.3.1 Mafiánský typ	15
3.3.2 Moderní typ	16
3.4 Definice organizované kriminality	16
4 Formy organizované kriminality	20
4.1 Nelegální obchod s drogami	20
4.2 Obchod s lidmi	21
4.3 Nelegální migrace	22
4.4 Nelegální obchod se zbraněmi	23
4.5 Praní špinavých peněz	24
4.6 Padělání	25
4.7 Obchod s kradenými vozy	27
4.8 Korupce	27
4.9 Bankovní a poštovní loupeže	28

5	Příčiny organizované kriminality	29
6	Boj proti organizované kriminalitě	32
6.1	Orgány zabývající se bojem s organizovanou kriminalitou.....	32
6.1.1	Ministerstvo vnitra ve spolupráci s dalšími resorty.....	32
6.1.2	Policejní prezidium ČR ve spolupráci s dalšími útvary PČR	32
6.1.3	Útvary PČR a Celní správy ČR ve spolupráci s dalšími útvary.....	32
6.1.4	Ústřední správní úřady.....	37
6.2	Nástroje boje proti organizované kriminalitě.....	37
6.2.1	Koncepce boje proti organizovanému zločinu.....	37
6.2.2	Pravomoci OČTŘ zakotvené v zákonech ČR	38
6.3	Zahraniční spolupráce v boji s organizovanou kriminalitou.....	39
7	Výzkumná část	41
8	Návrhy na řešení	51
	Závěr	52
	Seznam použitých zdrojů.....	53
	Seznam příloh	57
	Seznam grafů	57
	Seznam zkratk.....	57
	Přílohy	58

Úvod

V současném světě představuje organizovaný zločin jedno z největších bezpečnostních rizik. Ohrožení organizovaným zločinem se netýká pouze České republiky, ale ohrožuje v podstatě celý svět. Z aktuálního i dlouhodobého hlediska je značným rizikem pro společnost a pro zajištění práv a svobod občanů. Tuto trestnou činnost nepáchají jedinci, ale organizované skupiny. Organizovanou kriminalitu lze charakterizovat jako jev velmi latentní. Pachatelé používají stále dokonalejších prostředků k znemožnění jejich odhalení.

Tyto organizované skupiny mají spoustu společných znaků. Cílem těchto skupin je dosažení co největšího zisku. Zdrojem peněz jsou všechny nelegální aktivity, které přinášejí zisk, např. paděláním dokladů, praním špinavých peněz, finančními podvody, obchodem s lidmi, drogami, zbraněmi, starožitnostmi a výbušninami. Každá osoba má pevně stanovené specifické úkoly a přísně stanovené normy chování. Skupiny si důkladně akce připravují, mají dokonalé vybavení a působí vysokou profesionalitou. Stupeň organizovanosti může být u každé zločinecké skupiny odlišný, od seskupení volnějšiho typu až po dokonalé organizace. Činnost kriminálních organizací neznamena pouze ohrožení občanů. Naopak lze říci, že na většinu občanů obvykle dopadá vliv aktivit organizovaného zločinu spíše nepřímou a zprostředkovaně. Za nejnebezpečnější lze považovat snahu organizovaného zločinu pronikat do policie a justice, a narušovat tak jejich fungování. Organizované skupiny působí na obrovském teritoriu. To jim umožňuje získat větší zisky a zmenšuje jejich rizika.

Nástroje boje proti organizovanému zločinu jsou zakotveny ve vládních usneseních a zákonech. Legislativní nástroje spočívají například v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „trestní zákoník“), zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „trestní řád“) a dále v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o Polici ČR“), zákoně č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o Celní správě ČR“) a zákoně č. 13/1992 Sb., celní zákon ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „celní zákon“).

Toto téma bylo pro zpracování bakalářské práce vybrané proto, že se jedná o velmi zajímavé a aktuální téma. Tato problematika je v literatuře velmi hojně popsána, existuje spousta pramenů a článků, kde se řeší tato trestná činnost.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je charakterizovat pojmy organizované kriminality na území České republiky a pokusit se o zjištění příčin této kriminality. Dále se na základě dotazníkového šetření pokusit zjistit, jak vnímají organizovaný zločin lidé kolem nás, co vidí jako nejzávažnější příčiny organizovaného zločinu a jaké by navrhovali opatření, která by mohla tento problém minimalizovat.

Vycházet budeme v této bakalářské práci z odborné literatury, statistik, z české legislativy a z článků Policie České republiky.

Práce je členěna do několika kapitol. Nejdříve se zabýváme historií organizovaného zločinu. V této kapitole se dozvídáme, že organizovaný zločin byl na území České republiky páchán již před rokem 1989.

Další kapitola je zaměřena na charakteristiku základních pojmů. Seznámíme se s typy skupinové trestné činnosti, se třemi pravděpodobnými základními modely vnitřního organizačního uspořádání a s typy organizované kriminality, kterými je typ mafiánský a typ moderní. Poté následuje souhrn definic od autorů, které se touto problematikou zabývají. Je jimi např. Němec, Svatoš, Šmíd, Kupka a Kaiser.

Čtvrtá kapitola se zabývá charakteristikou forem organizované kriminality, kterými je nelegální obchod s drogami, obchod s lidmi, nelegální migrace, nelegální obchod se zbraněmi, praní špinavých peněz, padělání, korupce, obchod s kradenými vozy a bankovní a poštovní loupeže.

Obsahem páté kapitoly jsou příčiny této trestné činnosti. V další kapitole se zaměříme na orgány v České republice, které bojují s tímto druhem trestné činnosti, na nástroje v boji s organizovaným zločinem a na zahraniční spolupráci.

Sedmá kapitola bude zaměřena na výsledky dotazníkového šetření z vlastního výzkumu. Dotazníkovým šetřením bude zjištěno, jak organizovaný zločin vidí lidé kolem nás, co si vůbec pod pojmem organizovaný zločin představují, zda se s ním někdy ve svém životě setkali, co vidí jako největší příčiny a jaká opatření by proti této trestné činnosti navrhovali.

Poslední kapitola se týká návrhů na řešení, které by mohly napomoci k minimalizaci organizované kriminality.

2 Historie organizované kriminality

Některé kriminologické výzkumy uvádějí, že organizovaná kriminalita v Česku před rokem 1989 neexistovala. Toto tvrzení však není správné. Již před rokem 1989 se na našem území organizovaný zločin objevoval, jen jeho tvář byla jiná. Činnosti organizovaného zločinu jako vydírání, prostituce, obchod s drogami aj. byly v podmínkách totalitního státu omezeny na minimum, resp. zůstávaly v působnosti běžné kriminality. O to výraznější byla nezákonná směna valut, export uměleckých předmětů, krádeží atd. Trestní statistiky vyvolávaly tolik oficiálního optimismu, ale lze velmi pochybovat o skutečné situaci v oblasti kriminality. V 80. letech procenta objasněnosti kriminality přesahovala zpravidla 70%. Takové výsledky byly ale logické. Policisté totiž dostávali odměny a prémie za tzv. procento objasněnosti, a tak se policie moc nezabývala případy, u kterých byla malá pravděpodobnost, že pachatel bude odhalen. Takovými případy se policejní sbor zabýval, jen pokud to bylo nezbytně nutné. Tím pádem se o skutečné výši kriminality v dřívějších dobách můžeme jen dohadovat.¹

V rámci fenoménu označovaný jako stínová ekonomika, působily osoby nazývané jako „kšeftaři“ nebo „šmelináři“. Stínová ekonomika je ekonomika, která funguje mimo nařízenou právní sféru. Hlavním příznakem je vyhýbání se oficiálním předepsaným zápisům komerčních a obchodních smluv a záměrné zkreslování jejich obsahu. Stínovou ekonomiku lze rozdělit na šedou a černou ekonomiku. Šedá ekonomika se dále dělí na světle šedou, středně šedou a tmavě šedou ekonomiku. Světle šedá ekonomika je např. nepřiznání příjmu z druhého zaměstnání, středně šedá zaměstnávání na černo a do tmavě šedé ekonomiky patří živnostenské pašování zboží. Náplní černé ekonomiky je operace se zakázanými službami a produkty. Černá ekonomika je právě charakteristická pro organizovanou kriminalitu. „Kšeftaře“ lze rozdělit do 3 základních kategorií. První skupinou jsou „kšeftaři“, kteří operovali v rámci černé ekonomiky, například s drogami. Druhou skupinou jsou „kšeftaři“ kteří se pohybovali ve světle šedém spektru a poslední kategorií jsou „kšeftaři“ s komoditami, které nebyly dovoleny v komunistickém režimu, ale v demokratických státech se jednalo o zcela běžné zboží. Příkladem byla literatura a většina forem pornografie. V současné době tyto činnosti však pozbyly své ilegality.²

Po roce 1989 se v Česku vytvořily poměrně vhodné podmínky pro činnost mezinárodního organizovaného zločinu. Jelikož se otevřely státní hranice a náš stát má dobrou geografickou polohu, začal se zvyšovat pohyb nelegálního zboží, osob, kapitálu

¹ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003. s. 34-37.

² ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 98.

a služeb. Z Prahy se stala evropská metropole. V tu dobu hlavní změny prodělávala legislativa, která teprve vytvářela mezinárodní prostředky pro boj s organizovanou kriminalitou. Využití mezer v zákonech bylo významné především pro tzv. „špinavé byznysmeny“, pro které byl jednoznačnou prioritou co největší zisk. V případě nezbytnosti využívali i značně tvrdé prostředky k dosažení svých cílů.³

Jako první začali projevy organizovaného zločinu pocítovat policejní pracovníci, kteří se nacházeli v první linii spojení s kriminalitou. Opatření byla zprvu směřována hlavně proti pronikání, protože se na organizovaný zločin hledělo jako na fenomén pronikající zvenčí.⁴

Zvláště od roku 1996 se projevil v České republice nárůst kriminality cizinců, kteří pocházeli z Ukrajiny. Mezi italskými zločineckými organizacemi u nás měla největší vliv neapolská Camorra. Členové Camorry začali přicházet do Československa už v roce 1990. První vlnou byli lidé, kteří přijížděli do ČR jako studenti a prodávali na ulici výrobky, které vydávali za značkové zboží. Byly to různé imitace kůže a drahých kovů. Prodejci se obměňovali kolem půl roku až deseti měsíců. Vyšším článkem již byli ti, kteří zaujíмали postavení vedoucích butiků, maloobchodů a velkoobchodů. V roce 2000 pak společně dokázala česká a italská policie zadržet 33 bossů z Camorry, kteří se zabývali heroinem.⁵

První vládní koncepce boje s organizovaným zločinem byla přijata v roce 1996. Následně byla aktualizovaná v roce 1997. Byl doplněn trestní zákon, např. o účast na zločinném spolčení a beztrestnosti skrytého agenta.

„Nejrozšířenější formou organizovaného zločinu u nás v roce 2001 bylo podle odhadů expertů pašování a distribuce drog, následovala nelegální migrace, krádeže osobních aut, trestná činnost spojená s prostitucí, pirátské kopírování počítačových programů, CD a videokazet, překupnictví kradených předmětů, na druhém konci žebříčku pak figurovalo padělání, bankovní podvody, bankovní loupeže, hazard a počítačová kriminalita.“⁶

V současné době je v České republice vysoký stupeň organizovanosti u skupin pocházejících z Itálie, bývalého Sovětského svazu a Číny. Dále v České republice

³ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003, s. 37-39.

⁴ SCHEINOST, M., et al. *Kriminalita očima kriminologů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010, s. 130.

⁵ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003, s. 169.

⁶ KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H.Beck, 2005, s. 477.

zaznamenáváme skupiny pocházející z Řecka, Polska, Rumunska, Bulharska, Turecka, Vietnamu, arabských států a Albánie.⁷

„V současné době má organizovaný zločin na našem území zejména tuto podobu:

- výroba, pašování a distribuce drog,
- daňové podvody, útok na státní majetek,
- organizování prostituce a obchod s lidmi,
- organizování nelegální migrace,
- padělání měny, zboží a porušování autorských práv,
- praní špinavých peněz, vydírání, korupce, padělání,
- mezinárodní obchod se zbraněmi a výbušninami,
- organizované krádeže automobilů, bankovní podvody a loupeže.“⁸

Graf č. 1: Vývoj trestné činnosti „Účast na organizované zločinecké skupině“ v ČR za rok 1996 – 2014.⁹

⁷ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003, s. 40.

⁸ *Policie.cz*: Co je organizovaný zločin. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>>.

⁹ *Policie.cz*: Statistické přehledy kriminality. [online]. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>>.

U organizovaného zločinu nemůžeme vycházet ze statistik. Organizovaný zločin totiž není statisticky sledován. Můžeme jej odvozovat pouze z některých trestných činů. Jde o TČ účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 trestního zákoníku. Do trestního zákona byl zahrnut v roce 1996 pod názvem - Účast na zločinném spolčení.¹⁰

Dle trestního zákoníku,¹¹ je organizovaná zločinecká skupina společenství více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, která je zaměřena na soustavné páchání úmyslné trestné činnosti.

---

¹⁰ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012, s. 267-268.

¹¹ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

3 Charakteristika základních pojmů organizované kriminality

Organizovaná zločinecká organizace je nejvyšším a nejnebezpečnějším typem skupinové trestné činnosti, kterou je organizovaná kriminalita. V této bakalářské práci jsou pojmy organizovaná kriminalita a organizovaný zločin brány jako identické. Dalšími typy skupinové trestné činnosti je příležitostná skupina, parta a organizovaná skupina.

3.1 Typy skupinové trestné činnosti ¹²

3.1.1 Příležitostná skupina

Příležitostnou skupinou můžeme například nazvat výtržnictví a násilí fotbalových fanoušků na stadionech. Tato skupina pachatelů vzniká v důsledku momentálně vzniklé situace a z důvodu společného krátkodobého zájmu. Vzniká těsně před spácháním trestné činnosti, anebo až v jejím průběhu.

3.1.2 Parta

Parta vzniká k uspokojení nějakých společných aktivit, zájmů. Obvykle se nevytváří z důvodu páchaní trestné činnosti. V čele party zpravidla najdeme vůdce. Odchod z party je většinou volný. Pokud parta páchá trestnou činnost, považujeme ji za jeden z druhů skupinové trestné činnosti.

3.1.3 Organizovaná kriminální skupina

Vstup a odchod z organizované skupiny již není tak volný jako u party. Příchod do skupiny bývá na někoho doporučení z kolektivu a volně odejít je už také problém. Páchání trestné činnosti bývá perfektně naplánováno a účastníci mají přesně rozdělené povinnosti a úkoly. Účastníci berou tuto činnost jako hlavní zdroj obživy, je jejich hlavní náplní, ale spousta z nich je ještě někde zaměstnána nebo podniká.

3.1.4 Zločinecká organizace

Cílem těchto skupin je dosažení co největšího zisku. Trestná činnost je perfektně a dlouhodobě naplánována. Zločinecká organizace má svou strukturu. Nejvyšší středisko tvoří šéf, jeho ochranka a poradci. Střední stupeň vytváří vedoucí jednotlivých

---

¹² NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní.* Praha : Naše Vojsko, 1995. s. 28-29.

skupin spolu se svým ochranným, poradním a finančním personálem. Výkonná složka zahrnuje pěšáky, přechovávače, tipaře, kurýry a padělatele dokladů.¹³ Organizace využívá nespočetně prostředků, aby nebyla odhalena. Pokud se dostanou do fáze vyšetřování, snaží se co nejvíce zapírat, zastrašují svědky a snaží se jich zbavit. Kupují si falešné svědky a důkazy. Pro tento typ skupinové trestné činnosti je typické mezinárodní působení.¹⁴

3.2 Typologie zločineckých organizací¹⁵

Existují tři pravděpodobné základní modely vnitřního organizačního uspořádání:

3.2.1 Síťový model

Členové jsou vázáni poměrně volnými vztahy vzájemné spolupráce a podpory. Dosavadní hierarchie zajišťuje pevnost a spojitost organizace, ale nevykonává přímou řídicí funkci. Členové vyvíjejí samostatné aktivity. Příkladem síťového modelu mohou být čínské triády.

3.2.2 Buněčný model

Organizace je ztělesněna více souřadnými buňkami. Každá buňka může operovat relativně samostatně, proto pokud je jedna z buněk prozrazena, neohrozí to celou organizaci. Příkladem buněčného modelu jsou kolumbijské drogové kartely a nigerské organizace.

3.2.3 Pyramidní model

Činnost organizace je zde řízena z jednoho centra, jelikož více nižších článků je řízeno jedním vyšším článkem. Existuje zde hierarchie nadřízenosti a podřízenosti. Příkladem je struktura Mafie, Cosa Nostry, Camorry, atd.

3.3 Typy organizované kriminality

3.3.1 Mafiánský typ

Tento typ lze považovat za klasický typ organizované kriminality. Funguje zde vztah nadřízenosti a podřízenosti. Mafiánský typ lze považovat za vývojově starší oproti

---

¹³ NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha : Naše Vojsko, 1995. s. 33.

¹⁴ MUSIL, J., KONRÁD, Z., a SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 531.

¹⁵ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol., *Kriminologie*, 3.vyd. Praha : ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 405-406.

modernímu. Mafiánské vystupování je prvkem jistého kulturního systému. Mafiánské chování znamená být respektován, být schopen pomstít každou urážku své osoby, být váženým, být schopen jakýmkoliv způsobem zostudit a znesvětit nepřítele.¹⁶

3.3.2 Moderní typ

Moderní typ organizované kriminality je vyšším typem, než je typ mafiánský. K násilí zde dochází pouze mimořádně. Jsou to podnikatelé, kteří jsou vždy řádně upraveni, oblečeni a jezdí nejdražšími auty. Zásadně přímo nekomunikují se známými gangstery, ale používají k této komunikaci a k dojednání různých nelegálních akcí osoby, které nejsou členy organizace. Ke svým službám využívají právníky, policisty a zaměstnance státní správy a samosprávy. Tyto osoby dostávají úplatky předem, anebo až za odvedenou práci, formou různé elektroniky až po luxusní zájezdy. S vlivnými osobami se zločinci seznamují na různých VIP akcích. Podnikatelé sponzorují VIP akce různými sponzorskými dary, s cílem zajistit své firmě přízeň, oblíbenost, reklamu a beztrčnost.¹⁷

3.4 Definice organizované kriminality

K pojmu organizovaná kriminalita existuje několik definic. Šmíd a Kupka¹⁸ vysledovali, že výzkumníci, kteří se zabývají organizovanou kriminalitou, chápou tento fenomén v různých zemích, v různém kontextu, a dokonce v různém časovém odstupu velice podobně. Vše, v čem se liší, jsou pouze dílčí charakteristiky a míra šíře, respektive detailnosti definice.

Kaiser¹⁹ uvádí, že „*tyto indikátory poukazují na formy organizovaného zločinu:*

- *trvalé spojení většího počtu osob do solidárního zájmového společenství, orientovaného na zisk,*
- *plánovitý postup práce,*
- *spojení legálních obchodů s nelegálními, které jsou přizpůsobeny právě existujícím potřebám obyvatelstva, kriminální využívání osobních a obchodních spojení.“*

---

¹⁶ NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003, s. 116.

¹⁷ NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003, s. 118-119.

¹⁸ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 20.

¹⁹ KAISER, G. *Kriminologie: úvod do základů*. Překlad Helena Válková. Praha: C.H. Beck, 1994, s.165.

V Souleimanovo publikaci²⁰, je organizovaný zločin definován jako „zločin prováděný trvale existujícími organizovanými skupinami, které monopolizují ilegální podnikání skrze násilí a hrozby násilím a zajišťují si beztrestnost prostřednictvím korupce.“

Podle Němce,²¹ je organizovaná kriminalita plánovitě a snahou po zisku nebo moci motivované spáchání zvláště závažného trestného činu nebo páchaní – po delší, či neurčitou dobu – trestných činů, které ve svém souhrnu jsou zvláště závažnými, pokud se tohoto nebo těchto trestných činů, účastní více než dvě osoby, které

- mají mezi sebou rozděleny úkoly,
- jednají konspirativně,
- používají struktur podobajících se živnosti nebo obchodu,
- používají násilí nebo jiných prostředků vhodných k zastrašení, anebo ovlivňují alespoň jednu z těchto sfér: hospodářství, politiku, hromadné sdělovací prostředky, státní či veřejnou správu, justici, policii.

V kriminologickém slovníku²² je uvedeno, že „lze v zásadě za organizovaný zločin v kriminologickém smyslu považovat vyvíjení skupinové organizované trestné a další doprovodné činnosti v podobě primárně ziskových aktivit zapojených do struktury poptávky a nabídky ve společnosti a dále krycích a zabezpečovacích aktivit.“

„Důležitou charakteristikou pojmu organizovaný zločin to, že označuje proces nebo metodu zločinů, a nikoli určitý typ zločince.“²³

Svatoš²⁴ shrnuje organizovanou kriminalitu následujícím způsobem:

„Organizovaná kriminalita je soustavná a plánovitá trestná činnost páchaná hierarchicky strukturovanou skupinou osob, mezi nimiž existuje dělba činnosti. Jejím primárním cílem je dosažení vysokého zisku.“

²⁰ SOULEIMANOV, E. a kol. *Organizovaný zločin*. Praha: Auditorium, 2012. s. 142.

²¹ NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003, s. 109-110.

²² ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, s. 128.

²³ SMOLÍK, J., ŠMÍD, T., VAŘURA, V. *Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě*. Brno: Masarykova universita, 2007, s. 12.

²⁴ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012, s. 265.

Hlavními pojmovými znaky je zde: **skupinovitost, soustavnost, plánovitost, dělba činnosti, hierarchická struktura skupiny a úsilí o maximální zisk.**

Skupinovitost je spojení několika osob v různých formách trestné součinnosti, což je spolupachatelství, návod, pomoc, organizátorství a podílnictví. Dle trestního zákoníku²⁵ je spolupachatelství jednání dvou nebo více osob, při kterém byl spáchán úmyslný trestný čin. Každá osoba ale odpovídá za trestný čin tak, jako by ho spáchala sama. Návodcem je ten, kdo vzbudil v jiném rozhodnutí spáchat trestný čin. Pomocník umožnil nebo usnadnil jinému spáchání trestného činu, zejména opatřením prostředků, odstraněním překážek, vylákáním poškozeného na místo činu, hlídáním při činu, radou, utvrzováním v předsevzetí nebo slibem přispět po trestném činu. Organizátorem je osoba, která trestný čin zosnovala nebo řídila. Poslední formou skupinovitosti je podílnictví. Podílníkem je ten, kdo ukryje, na sebe nebo jiného převede anebo užívá věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině jinou osobou. **Soustavnost** je páchaní opakovaných, trvajících nebo pokračujících TČ. **Plánovitostí** rozumíme promyšlení budoucí trestné činnosti. **Dělba činnosti** představuje postup, který usnadňuje páchaní trestných činů. **Hierarchická struktura skupiny** znamená, že mezi členy organizace existuje vztah podřízenosti a nadřízenosti. **Úsilí o maximální zisk** je skutečným smyslem organizované kriminality.²⁶

Organizovaná kriminalita se vyznačuje i dalšími doprovodnými znaky, mezi které patří přijímání ochranných opatření proti odhalení a postihu, používání násilí nebo pohrůžky násilí proti osobám a věcem, internacionalizace, využívání prvků moderní infrastruktury, společenská závažnost, paralelní společnost, korupce a terorismus.²⁷

Evropská unie používá pro odlišení organizovaného zločinu tyto kritéria:

Základní kritéria organizovaného zločinu:

- spolupráce tří nebo více osob,
- po delší či neomezenou dobu,
- podezřelých z páchaní závažné trestné činnosti a

²⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

²⁶ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol., *Kriminologie*, 3.vyd. Praha : ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 396.

²⁷ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol., *Kriminologie*, 3.vyd. Praha : ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 397 – 400.

- motivovaných ziskem nebo získáním moci.

Tato kritéria pak musí být doprovázena některými z doplňujících kritérií:

- rozdělení úkolů mezi jednotlivé členy skupiny,
- uplatňování určitého druhu disciplíny a vnitřní kontroly,
- působení na mezinárodní úrovni,
- používání násilí či jiných zstrašovacích prostředků,
- využívání obchodních či podnikatelských subjektů,
- zapojení do praní špinavých peněz a
- uplatňování vlivu v politice, médiích, veřejné správě, justičních orgánech či ekonomice.

Pokud jsou pozitivně identifikovány základní kritéria a alespoň další tři z doplňujících kritérií, jedná se o organizovaný zločin.²⁸

Institut pro kriminologii a sociální prevenci²⁹ (IKSP) do oblasti organizovaného zločinu nezařazuje náhodné kriminální skupiny či organizace. Způsob, kterým pachatelé provádějí trestnou činnost, je sice organizovaný, ale nebyly naplněny další podmínky. Např. není proces soustavný, ale pouze náhodný, struktura není hierarchizovaná, pravidla organizovanosti jsou volnější. Institut nezahrnuje ani většinu kriminality bílých límečků, které se dopouštějí lidé z lepších, sociálně ekonomických vrstev. Do organizovaného zločinu se řadí jen v případě, že jednájí soustavně, plánovaně a s jednoznačným prokázaným úmyslem. Pokud se jedná jen o jednorázovou, náhodnou akci, nejde o OZ ale o hospodářskou kriminalitu. Ani terorismus není zahrnován do forem organizované kriminality. Ačkoliv nalezneme několik srovnatelných rysů mezi terorismem a OZ, podstatná odlišnost je v motivaci. Peníze jsou zde pouze nástrojem, ale ne cíle.

²⁸ CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2000, s. 9.

²⁹ CEJP, M. *Společenské příčiny a důsledky organizovaného zločinu: dílčí závěrečná studie úkolu "Výzkum organizovaného zločinu v České republice II"*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999, s. 5.

4 Formy organizované kriminality

4.1 Nelegální obchod s drogami

Užívání omamných látek na českém území zasahuje hluboce do dějin. Halucinogeny se připravovaly z muchomůrek, rulíku zlomocného, durmanu obecného již za období pravěku. Ve 20. století se rozšířila závislost na morfinu. Ve 20. letech 20. století byl rozšířen mezi prostitutkami i mezi tzv. „lepší společností“ kokain. Do Československa se dostával kokain z Německa, Rakouska, Maďarska a Bulharska. Jelikož byl v zákoně definován obchod s drogami jako přestupek, využívali toho obchodníci s drogami zahraničního původu. V ostatních zemích Evropy byl totiž obchod s drogami brán jako trestný čin. Po roce 1989, kdy se otevřely hranice, byl zaznamenán nárůst drog. V roce 1990 došlo k úpravě zákona, podle něhož přestalo být trestné držení drog pro vlastní potřebu. Nebylo však v zákoně jasně dané, kdy se jedná ještě o vlastní potřebu a kdy ne. V roce 1992-1993 se začali objevovat tzv. polykači. Nejdříve převáželi kolem jednoho kilogramu drogy v prezervativu a později v lépe zabezpečených kapslích. Na přelomu století se začaly objevovat tzv. taneční drogy. V roce 2002 se mimo extázi začíná objevovat i tzv. tekutá extáze. Od roku 2003 se stal nejpopulárnější drogou u nás Subutex.³⁰

„OSN odhaduje, že tato činnost vynáší přes 300 miliard dolarů ročně a neustále roste. Jiné agentury jsou přesvědčeny, že toto číslo se pohybuje mezi 500 a 550 miliardami dolarů za rok.“³¹

Za poslední dobu, Česká republika společně se Slovenskem zadržela celkem 15 pachatelů v rámci rozsáhlého, nelegálního mezinárodního organizovaného obchodu s metamfetaminem. Česká republika již dlouho bojuje s problémem stále se zvyšujícího množství vyprodukovaného metamfetaminu. Koncem roku 2014 se podařilo detektivům Národní protidrogové centrály v rámci operace „RUBELLA“ rozbít organizovanou skupinu, která se skládala z osmi pachatelů. Tato skupina do České republiky dovážela a dále šířila tablety, které obsahují pseudoefedrin hydrochlorid. Tablety byly určeny pro výrobu pervitinu. Celkem bylo zajištěno 50 kilogramů tablet, které obsahovaly pseudoefedrin hydrochlorid. Z takového množství lze vyrobit až 10 kilogramů metamfetaminu. V České republice prodej takového množství tvoří peněžní obnos

³⁰ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 168-173.

³¹ SOUTHWELL, D. *Historie organizovaného zločinu: pravdivý příběh o tajemstvích dnešního podsvětí*. Překlad Pavel Jandourek. Praha: Fortuna Libri, 2009. str. 83.

minimálně 10 milionů korun českých. Pokud by byl pervitin exportován do zahraničních zemí, tak by tato částka mohla vzrůst až na 80 milionů Kč.

Druhou operací byla operace „SIESTA“, při níž se začátkem roku 2015 podařilo odhalit mezinárodní organizovanou skupinu, která se skládala ze sedmi členů. Tato skupina se zabývala obchodem s metamfetaminem a marihuánou. Operaci zahájili detektivové z Národní protidrogové centrály v listopadu 2014. Tato skupina v době od listopadu 2014 do začátku ledna 2015, kdy byla zatčena, vyvezla minimálně 3 kilogramy marihuany a jeden kilogram metamfetaminu. 3 osoby byly zadrženy na území ČR a čtyři na Slovensku. Pachatelé z obou operací jsou stíháni pro zvlášť závažný zločin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odstavce 1, odstavce 3 písmene c), odstavce 4 písmene c) trestního zákoníku a v případě odsouzení jim hrozí trest odnětí svobody v délce 10 až 18 let.³²

4.2 Obchod s lidmi

Nejčastější formy obchodu s lidmi v ČR jsou formy sexuálního vykořisťování a pracovního vykořisťování.

V případě sexuálního vykořisťování jde většinou o skupinu, kterou tvoří pět až deset lidí a každá osoba má rozdělené úkoly. V závislosti na potřebě se funkce lidí mohou měnit. IKPS rozděluje obchodování s lidmi do 4 kategorií. Objekt se získává prostřednictvím vlastních členů rodiny, kontrolou území, tipováním a sjednáním dobrovolné prostituce. Při nedobrovolné prostituci jde o přemluvení násilím, omezením svobody, zabráním dokladů. Je několik možností jak zle zajistit transport. Buď žena odjíždí do cizí země dobrovolně a přitom jí není znám pravý účel cesty, nebo je jí účel znám, anebo je žena dopravena nelegálně s falešnými doklady. Skupiny se poté starají o to, jak žena svojí práci vykonává a poskytují jí fyzickou ochranu. Činnost poté končí různými způsoby. Žena může být prodána další skupině, ať české nebo zahraniční. Také se stává, že žena dokáže utéct, podá výpověď na policii, anebo je policií zatknuta.³³

Existujícími formami prostituce v ČR jsou: pouliční prostituce, privat nebo nevěstince. Při pouliční prostituci jsou zákazníci získáváni na ulici, v parku

---

³² *Policie.cz*: Tisková zpráva k operacím rubella a siesta. [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/tiskova-zprava-k-operacim-rubella-a-siesta.aspx>>.

³³ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 154.

nebo dalších veřejných místech. Prostitutky je poté obsluhují v temných uličkách, v jejich automobilech. Nevěstinec je přímo vyhraněná budova pro poskytování sexuálních služeb. Pro prostitutky je nevěstinec bezpečnější než ulice. V případě privátu, si zákazník zavoláním objedná pracovníci a služby se pak vykonávají v místech, které zařizuje prostitutka.³⁴

V minulosti se vedle českých příslušníků těmito druhy zabývali příslušníci Ukrajiny, Moldavska, Ruska, Německa, Rumunska, Vietnamu, Srbska, Albánie, Chorvatska a Rakouska. V posledních letech se snižuje zájem o sex v pohraničních regionech. Pouliční prostituce se dnes přesouvá do klubů a privátů. Podniků, které byly přímo označovány jako noční a erotické ubývá. Tím je pak samozřejmě těžší potencionální odhalování. O České republice se v roce 2002 mluvilo jako o ráji dětské prostituce. Podle německé zprávy UNICEF byla Česká republika odsuzována pro pasivitu ohledně tohoto problému. Musí se však podotknout, že právě příslušníci Německa byli ti, u kterých byla vysoká poptávka po dětské prostituci. ČR a Německo si tento problém přehazovali, problematika vážla na obou stranách.³⁵

U pracovního vykořisťování jde o to, že jsou lidé pod záminkou zaměstnání, v kterém vydělají mnoho peněz, získávání na práci pomocí organizovaných skupin, které zařídí zákonný vstup do země. Poté, co lidé přijedou do cizí země, jsou jim odebrány pasy a pracují za úplně jiných podmínek, než měli domluveno. Jsou jim uměle navyšovány dluhy a vyhrožuje se jim násilím, aby jim bylo zabráněno v návratu do svých domovů.³⁶

4.3 Nelegální migrace

Zločinecké organizace organizují ilegální tranzit a přechod státních hranic, zprostředkovávají práci na černém pracovním trhu, zajišťují ubytování, padělají dokumenty k pobytu a zprostředkovávají fiktivní sňatky za účelem získání státního občanství a povolení k pobytu.³⁷

29. ledna 2015 byla veřejnost obeznámena se stavem nelegální migrace za rok 2014. Cizinecká policie v roce 2014 zjistila, že na území České republiky pobývalo

³⁴ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 155.

³⁵ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 159.

³⁶ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 163.

³⁷ KUČHTA, J. a kol., *Kriminologie*. II. část. Brno: Masarykova univerzita, 2002. s. 85.

nelegálně 4822 cizinců. Oproti minulému roku jde to nárůst 669 osob. Nejčastěji šlo o osoby pocházejících z Ruska, Ukrajiny, Libye, Kuvajtu, Saudské Arábie a Vietnamu. Významným trendem v minulém roce byla přeprava migrantů ve vlacích z Vídně a Budapešti a převaděčství organizované z Rumunska, Maďarska a Bulharska.³⁸

4.4 Nelegální obchod se zbraněmi

Největší nárůst obchodu se zbraněmi i s nebezpečnými chemickými, radiologickými, biologickými a nukleárními materiály se dostavil po pádu východního bloku. Zásobárny a kasárny armád tenkrát zůstaly bez dohledu, což způsobilo, že řada obchodníků začala uplácet tehdejší armádní špičky i obyčejné vojáky se záměrem odkupu vojenských materiálů všeho druhu. Na začátku 90. let po rozpadu ČSSR, měli lidé poměrně volný přístup k semtexu. Média začala publikovat cenu trhaviny na černém trhu. Na základě této zprávy se rozhodli podnikatelé tuto plastickou trhavinu zpeněžit. Nešlo však o podnikání ve značné míře a organizovanost se zakládala pouze na tom, že jeden člověk semtex opatřil, druhý ho odvezl na místo a třetí získal a zajistil zákazníka. Klient byl však ve většině situací zástupce bezpečnostních složek, které měly v prostředí nasazené informátory.³⁹

Obchodem se zbraněmi, municí, výbušninami a vojenským materiálem se účastní fyzické i právnické osoby. Právnické osoby pak vystupují jako společnosti, které usilují všemožnými prostředky obejít právní předpisy, dle kterých je povinné mít k tomuto oficiálnímu obchodu oprávnění a licenci vydanou licenční správou Ministerstva průmyslu a obchodu. Tyto subjekty se snaží zákonné podmínky obejít, např. prováděním zahraničních obchodů s vojenským materiálem formou zbrojních průvodních listů. Je několik modelů obchodu. Například státní bezpečnostní subjekty prodávají nadbytek vojenského materiálu za minimální částku, i přesto, že nebyl nikdy používán. Soukromé firmy pak materiál odkoupí a obmění dokumenty a tento vojenský materiál zas prodávají bezpečnostním subjektům jako nové náhradní díly. Soukromé firmy jsou často vedeny dřívějšími pracovníky bezpečnostních složek. Nebo jde například o fungování některých podniků na znehodnocování zbraní. Firmy mají zbraně znehodnotit, ale místo jejich znehodnocení je dávají zpátky do oběhu. Oficiální vývoz zbraní z ČR dlouhodobě roste. V dnešní době může zbraně exportovat i firma, která

³⁸ *Policie.cz*: Tisková konference ředitelství služby cizinecké policie. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/tiskova-konference-reditelstvi-sluzby-cizinecke-policie.aspx>>.

³⁹ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 181-182.

nemá povolení pro vývoz. Zpravidla to ale většinou funguje tak, že uzavření obchodu proběhne předem ústně a poté se najde česká firma, která povolení má a za určitou peněžní částku obchod zprostředkuje.⁴⁰

4.5 Praní špinavých peněz

V České republice patří mezi nejvyužívanější formy této nelegální činnosti propírání špinavých peněz v souvislosti s obchody na burze nebo cennými papíry.⁴¹

Praní špinavých peněz slouží organizovaným skupinám k tomu, aby peníze, které získaly, mohly legalizovat a pak je jako „čisté“ investovat do zákonného podnikání. Všeobecně je známo, že řada lidí, které vlastní ty nejmovitější majetky po celém světě, získala peníze právě tímto způsobem. Pod pojmem praní špinavých peněz, se rozumí přeměna nelegálních peněz na peníze legální.

Fáze procesu praní peněz

První fází je zavedení hotových peněz do běžného finančního oběhu. Existuje několik způsobů. Jedním z nich je vložení nelegálních finančních prostředků do finančních ústavů, nejlépe v menším množství, pomocí bezúhonných asistentů. Další možností je, že fyzická osoba dopraví peníze do cizí země, kde mají štědré předpisy finanční oblasti. Následujícím způsobem je předstírání, že nelegální zisk je ziskem ze stálého podnikání. U této možnosti jsou nejvhodnější podniky, které jsou denně v kontaktu s větším množstvím peněz v hotovosti, jako jsou např. obchodní domy, restaurace, kasina a diskotéky. Druhou fází je zbavování se stop po špinavých penězích. Peněžní zisky jsou pomocí převodu přesunuty mezi více organizací v různých zemích. Některé země totiž dodržují striktně bankovní tajemství. Nebo se peněžní částky posílají na účty „krycích“ firem. Tyto účty přitom patří organizovaným skupinám. Třetí fází je „návrat“ a legalizace ilegálně získaných peněz. Nelegálně získané peníze se poté investují do cenných papírů, nemovitostí, akcií, zlata atd.⁴²

Čím více jsou rozděleny finanční částky na menší obnosy, tím obtížnější je jejich odhalení.

---

⁴⁰ ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. s. 182-184.

⁴¹ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003, s. 350.

⁴² NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003, s. 226-227.

Existují dva systémy boje proti praní špinavých peněz. Je to systém americký a anglický. Anglický systém prověřuje podezřelé bankovní převody financí a ohlašuje tyto případy příslušným orgánům. Tyto orgány je pak přezkoumávají a prošetřují. U amerického systému to funguje tak, že každá finanční transakce, která přesáhne částku 10 000 US dolarů, musí mít oznamovací povinnost.⁴³

4.6 Padělání

Padělání peněz

Padělání peněz vymezuje TZk. Konkrétně se jedná o hlavu VI. zvláštní části, která upravuje trestné činy hospodářské, díl 1 s názvem Trestné činy proti měně a platebním prostředkům. Tento díl upravuje skutkovou podstatu TČ padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), udávání padělaných a pozměněných peněz (§ 235), výroba a držení padělatelského náčiní (§ 236), neoprávněná výroba peněz (§ 237), společné ustanovení (§ 238) a ohrožování oběhu tuzemských peněz (§ 239). Dle § 233 TZk se padělání peněz se dopouští ten, kdo sobě nebo někomu jinému obstarává nebo přechovává peníze, které jsou padělané nebo pozměněné. Dále je pachatelem ten, kdo padělá a pozměňuje peníze v úmyslu dát je do oběhu jako pravé a platné.⁴⁴

Kvalita padělku se rozděluje na několik stupňů nebezpečnosti:

- 1) velmi nebezpečný padělek,
- 2) nebezpečný padělek,
- 3) zdařilý padělek,
- 4) méně zdařilý padělek,
- 5) neumělý padělek.

Padělání zboží a jeho značek

Touto činností se v České republice zabývají například vietnamské a čínské gangy. V jejich případě jde většinou o textilní zboží, dále o parfumerii, kosmetiku, potraviny, různé součástky do aut atd. Zboží buď dovážejí z Číny, nebo přímo vyrábějí v padělatelských prostorách na našem území. Vysokého zisku pachatelé dosahují, protože nemají výdaje s odvody a daněmi. Nejsou tady důležité ovšem jen škody

---

⁴³ NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha : Naše Vojsko, 1995. s.150.

⁴⁴ ČESKO. Úplné znění, trestní předpisy. Sagit a.s., 2013, s. 65-66.

finančního rázu. Jelikož jsou napodobovány i léky a ochranné prostředky, vzniká riziko pro život a zdraví lidí.⁴⁵

Padělání dokladů

Padělané doklady se využívají k nedovolenému překročení státních hranic České republiky, k páchání majetkové trestné činnosti a k neoprávněnému pobytu v České republice nebo jiné další země.⁴⁶

Skimmingováni platebních karet

Skimming je podvodný proces, při kterém jsou zkopírovány údaje z bezpečnostních karet, bez vědomí jejich majitele. Nejrozšířenější formou je zkopírování údajů z karty u bankomatů. Pachatelé mají své skimmingovací zařízení, kterým zkopírují údaje z magnetického proužku. Zjistí data i PIN kód. Po získání údajů padělají platební karty a následně dochází k nelegálnímu výběru.⁴⁷

Detektivové ÚOOZ se od dubna 2014 začali zabývat podezřením, že v České republice působí organizovaná skupina, která se snaží dát do oběhu padělané pětiset eurové bankovky. Detektivové spolupracovali s kolegy ze Slovenska a s policejními sbory v Bulharsku a Slovinsku. Padělatelská dílna by se pravděpodobně měla nacházet v Bulharsku, ale zatím nebyla objevena. Na území ČR měly být padělky distribuovány na základě poptávky. Podle zjištění detektivů, nejde jen o ČR, ale distribuce pravděpodobně probíhala i v dalších zemích Evropy. Podle ÚOOZ pocházelo 90% padělků objevených v ČR za rok 2014 právě z tohoto zdroje. Z padělání bylo obviněno celkem 9 osob. Jsou to osoby ve věku od 23 do 55 let. Jedná se o 4 osoby z Bulharska, 3 ze Slovenska a o jednoho člověka z Maďarska a z České republiky. Bylo provedeno 14 domovních prohlídek a 19 prohlídek jiných prostorů. Detektivové v nich zajistili 11 tisíc kusů pravých Euro, což je podle detektivů část výtěžku z distribuce padělaných bankovek. Dále zajistili 235 kusů padělků, které byly zkoumáním označeny stupněm 2, což znamená, že padělky byly velmi zdařilé. Na případu detektivové stále

---

⁴⁵ NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha : Naše Vojsko, 1995. s. 112.

⁴⁶ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 19. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

⁴⁷ *Policie.cz*: Skimming. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/skimming-2011.aspx>>.

pracují. Zatím je 7 osob z devíti stíháno vazebně a hrozí jim od 8 do 12 let odnětí svobody.⁴⁸

Jako další se padělají: šeky, směnky a dálniční známky.

„V roce 2014 bylo v České republice zjištěno u 508 osob celkem 970 padělaných nebo pozměněných dokladů. Nejčastěji šlo o padělané doklady české, rumunské, bulharské, německé a slovenské.“⁴⁹

4.7 Obchod s kradenými vozy

Zločinecké organizace se specializují převážně na luxusní vozy a na ty, které se konstrukčně po více let nemění, aby mohly být použity na náhradní díly. Do roku 1989 u nás narůstaly krádeže po stovkách. Po roce 1989 po tisícovkách. Otevření hranic a vznik EU umožnily organizacím volný pohyb vozidel. Velké kontejnerové kamiony poskytují lepší, rychlejší transport kradených vozidel po Evropě. Než vlastník vůbec zjistí, že mu bylo vozidlo odcizeno a než to nahlásí na policii, bývá už vozidlo převezeno přes několik zemí.⁵⁰

Motorová vozidla je vhodné zabezpečit jak mechanickým tak elektronickým systémem. Samozřejmě, že ale i s těmito systémy si dnes dokážou pachatelé poradit, protože většina zločinců zná jednotlivé systémy zabezpečení a dokáže je v krátkém čase odstranit. Lidé by se také měli vyhnout parkování svých vozů na odlehlých místech a v tmavých zákoutích.⁵¹

4.8 Korupce

Korupce proniká do policie, do sféry ekonomické, společenské i politické. Korupce zprostředkovává trestnou činnost organizačních zločineckých skupin, ale není jejich cílem. Cílem je jako vždy u organizované kriminality – dosažení co největšího zisku. Tato forma usnadňuje vykonávání a krytí nezákonných aktivit. Pomocí korupce

---

⁴⁸ HANTÁK P. *Policejnídeník.cz*: Detektivové z UOOZ rozbili organizovanou skupinu podnikající v oblasti padělání peněz. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://policejnidenedik.cz/detektivove-z-uooz-rozbili-organizovanou-skupinu-podnikajici-v-oblasti-padelani-penez/>>

⁴⁹ *Policie.cz*: Tisková konference ředitelství služby cizinecké policie. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/tiskova-konference-reditelstvi-sluzby-cizinecke-policie.aspx>>.

⁵⁰ LUNDE, P. *Organizovaný zločin: zasvěcený průvodce nejúspěšnějším odvětvím světa*. Překlad Eva Konečná. Praha: Mladá fronta, 2009, s. 35.

⁵¹ NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003, s. 202 – 204.

se skupiny snaží zaopatřit nutné informace, ovlivňovat strategická rozhodnutí a zajistit si bezpečnost a beztrestnost. Nejproblematičtější oblastí zůstává zadávání a uzavírání výběrových řízení v oblasti státních a obecných zakázek. Většina případů se odehrává v sekci stavebních prací, např. silnic, škol a nemocnic. Je třeba být ostražitý a věnovat pozornost úplatkářství a korupci v oblasti policie, neboť i policisté se mohou zaplést s korupcí, i přesto, že to někdy začíná zcela nevinně. Lidé jsou pak v důsledku korupce u policistů skeptičtí a ztrácejí důvěru v policii. Němec v souladu s názory M. Protivínského má za to, že ze zkušeností kriminalistů ve vyspělých průmyslových zemích i ze zkušeností a poznatků z praxe v České republice lze vyvodit několik rad a doporučení. Měla by být zvýšená pozornost při výběru nových policistů. Zranitelní mohou být noví, mladí policisté, na které bude čekat řada triků a pokušení, takže v žádném případě nesmí rezort Ministerstva vnitra České republiky obsadit rychle volná místa kýmkoliv za každou cenu. Měly by se zvednout trestní sazby za přijímání úplatků, podplácení, nepřímé podplácení a zneužívání pravomoci veřejného činitele. Kvůli ochraně by se měla ověřovat opatření na příslušných magistrátech, ministerstev, úřadech a dalších institucích.⁵²

4.9 Bankovní a poštovní loupeže

Bankovní loupeže jsou většinou dílem organizované skupiny, jelikož je na ně potřeba více osob. Existují dvě možnosti nasazení policejních orgánů. První variantou je nasazení sil, když jsou pachatelé ještě přítomni v napadeném prostoru a druhou variantou je vyrozumění policie, až když jsou zločinci na útěku. Pachatelé při loupežích jednají ve většině případů podobně. Pachatelé většinou nezanechají žádné stopy, kterými by je pak bylo možné identifikovat. Peníze si nechávají podat, snaží se ničeho nedotýkat nebo mají rukavice.⁵³

---

⁵² NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha : Naše Vojsko, 1995. s. 144-145.

⁵³ NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim*. Praha: Eurounion, 2003, s. 181.

5 Příčiny organizované kriminality

„Na základě praktické činnosti člověka, jeho zásahů do okolního světa, se postupně formulovala představa o všeobecné příčinnosti, o tom, že vztah příčiny a účinku existuje nejen mezi zásahem člověka a jeho výsledkem, nýbrž i mezi různými jevy v přírodě samé. Princip příčinnosti lze blíže formulovat jak představu, že každý jev má příčinu, není jevu bez příčiny, ani příčiny bez účinku, není žádná první příčina (neboť jev – první příčina by pak byl bez příčiny)“⁵⁴

Společenskými příčinami organizované kriminality rozumíme možné zdroje, které v určitých společenských podmínkách dovolují OZ přímé či nepřímé zneužití k provozování trestné činnosti, k získání informací, spolupracovníků, kontaktů k zajišťování beztrestnosti a k ovlivňování rozhodovacích procesů.⁵⁵

Dá se říct, že organizovaná kriminalita je reakcí na slabou společnost a slabý stát. Zeslabení moci státních a společenských institucí, vyvolané např. revolučními společenskými změnami bývá příležitostí k tomu, aby do uvolněného prostoru začaly pronikat zločinecké organizace bez zábran.⁵⁶

Za jednu z prvních příčin organizované kriminality je považována etapa společenské nestability a velkých společenských pohybů, jako je válka, povstání, masová migrace atd. Tam kde byla velká bída a špatná sociální situace se často vytvářely počáteční formy zločinu.

Konec studené války a rozpad dosavadních existujících principů řízení ve státech tehdejšího východního bloku, zvýšení migrace a obnovení etnických a regionálních rozporů byl jednou z příčin vzniku nových středisek organizovaného zločinu a jeho rozvoje.

Příčinou organizované kriminality je zájem o služby a zboží, které se nedají opatřit legálně. Zločinecké organizace tyto služby a zboží zaopatří a poté nabízejí. Tím rozvíjejí a podporují svojí činnost. Jde např. o nekolkované cigarety, spotřební zboží, automobily, zbraně a drogy. Může se jednat i o zboží, které není přímo ilegální, jako je

⁵⁴NEZKUSIL, Jirí, et al. *Československá kriminologie: vysokošk. učebnice*. Praha: Panorama, 1978, Právnická edice. Učebnice., s. 107.

⁵⁵CEJP, Martin. *Společenské příčiny a důsledky organizovaného zločinu: dílčí závěrečná studie úkolu "Výzkum organizovaného zločinu v České republice II"*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999, s. 6.

⁵⁶KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol.: *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H.Beck, 2005, s. 478.

prostituce, sázky a hazardní hry. Dále jde o nedostatkové zboží, jako jsou lidské orgány nebo umělecké památky.⁵⁷

Vývoj počítačových technologií podporuje masivní a nekontrolovatelné pronikání do obchodních a bankovních procesů a postupů. Schopnost pohlcení všech možných moderních technologií a zásad a opomíjení všech omezení, které jinak musí podniky a společenské instituce zachovávat, umožňuje dosažení vysokého zisku a dává organizované skupině ekonomickou a později i politickou moc.⁵⁸

K příčinám organizované kriminality patří také stále stoupající případy zatajování jmen, které jsou podporovány právem na ochranu údajů.

Další důvodem je stále rozšiřování bezhotovostního platebního styku.

Příčinou je i zvýšená pohyblivost občanů v důsledku zdokonalování telekomunikací, dopravních cest a ochoty financování soukromých a obchodních cest.⁵⁹

Důležitou příčinou je touha. Touha po penězích a moci.

Pokud se rodina potýká s problémy, jako je alkoholismus, nedostatečné vzdělání nebo jinými obtížemi, vytváří se prostředí, které může činit rozhodnutí vstupu do organizovaných skupin jak pro dospělé tak i pro mladistvé přijatelnější.⁶⁰

Špatný ekonomický stav lidí je další příčinou. Příkladem je organizované obchodování s lidmi. Lidé vydělávají málo peněz, anebo jsou nezaměstnaní. Opouštějí tak rodinu s tím, že si v cizině vydělají spoustu peněz a výdělky pak budou posílat domu, aby zajistili své rodiny. Potíž je ale v tom, že většinou neznají cizí jazyk, podepisují smlouvy, kterým vlastně nerozumějí, anebo někdy žádné smlouvy vůbec nemají.⁶¹

Mezi subjektivní činitele lze označit rysy pachatelů, jejich povahu, sklony a vlastnosti. Podstatnou roli hraje i vnitřní hodnotový systém pachatelů, jejich morálka, věk, pohlaví i zdravotní stav.

Otevření hranic je jednou z příčin, ze které těží mezinárodní organizovaný zločin. Pachatelé mají snazší pohyb. V České republice je tomu tak

---

⁵⁷ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol., *Kriminologie*, 3.vyd. Praha : ASPI-Wolters Kluwer, 2008, s. 415-417.

⁵⁸ CHMELÍK, J., a kol. *Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu*. Praha: Linde, 2004, s. 57.

⁵⁹ NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha : Naše Vojsko, 1995. s.32.

⁶⁰ SOULEIMANOV, E., a kol. *Organizovaný zločin*. Praha: Auditorium, 2012, str. 14.

⁶¹ *mvcz.cz*: Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2013. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcz.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>>.

od 21. prosince 2007, kdy se ČR zapojila do Schengenu. Kontroly při letech mezi státy Schengenu byly zrušeny 30. března 2008.

ČR je vhodná pro tranzitní, cílový a operační prostor díky své geografické poloze.

Další příčinou je nedokonalá legislativa. Organizované skupiny využívají mezer v zákonech k páchání trestné činnosti.

Korupce ve státní správě a nespolečné státních orgánů působících v sektoru ochrany ekonomiky a práva vedou k pocitu beztrestnosti pachatelů a narušení morálky u občanů.

Zvýšený pohyb osob posiluje trh organizovaného zločinu přílivem kriminálních živlů coby nových pachatelů, atraktivního zboží – nejen tradičních drog, ale též válečného materiálu, žen a dětí pro prostituci, apod.

Existuje nepochybně spousta dalších příčin obecnějšího charakteru. Úroveň stylu života, vzdělání, způsob využívání volného času apod. U těchto faktorů je složitější zjištění jejich kauzálního spojení se zvyšováním organizovaného zločinu, proto se při kriminologických výzkumech organizovaného zločinu na tyto činitele tolik nesoustřeďují.⁶²

---

⁶² KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol.: *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H.Beck, 2005, s. 479.

6 Boj proti organizované kriminalitě

6.1 Orgány zabývající se bojem s organizovanou kriminalitou

6.1.1 Ministerstvo vnitra ve spolupráci s dalšími resorty

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s dalšími resorty představuje strategickou úroveň. Strategicky řídí a koordinuje národní politiku boje proti organizovanému zločinu. Od roku 1995 zpracovává Koncepti boje proti organizovanému zločinu.⁶³

6.1.2 Policejní prezidium ČR ve spolupráci s dalšími útvary PČR

Policejní prezidium ČR ve spolupráci s dalšími útvary PČR a zpravodajskými službami zajišťují analytickou úroveň.

6.1.3 Útvary PČR a Celní správy ČR ve spolupráci s dalšími útvary

Další úrovní je úroveň operativní, která zajišťuje „především specializované útvary Policie České republiky (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality a Národní protidrogová centrála za podpory Útvaru speciálních činností a Útvaru zvláštních činností) a Celní správy (odbory pátrání Generálního ředitelství cel a Celního ředitelství za podpory oddělení operativní dokumentace, Služby technické podpory a Služby operativní podpory). Ty zajišťují na území ČR prevenci, odhalování a postihování organizovaného zločinu, včetně zajišťování výnosů z trestné činnosti.“⁶⁴

Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ)

V roce 1995 vzniknul samostatný Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie, dnes služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „SKPV“). Jeho součástí byla protidrogová centrála, která se však od roku 2001 stala samostatnou jednotkou. Útvar sídlí v Praze se specializovanými odbory, které se zabývají jednotlivými formami organizované činnosti.

---

⁶³*mvcz.cz*: Bezpečnostní hrozby. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcz.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>>.

⁶⁴*mvcz.cz*: Bezpečnostní hrozby. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcz.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>>.

8 specializovaných odborů:

Odbor násilí

Odbor násilí vznikl v roce 1995 jako Odbor násilných projevů a terorismu. Později byl terorismus z tohoto odboru vyjmut a dnes je samostatným odborem – Odborem terorismu a extremismu. Odbor násilí se věnuje organizovaným loupežím, vydírání, vraždami, únosům a použití nástražných výbušných systémů na celém území ČR. Spolupracuje se zahraničními organizacemi, jako je Europol a Interpol.⁶⁵

Odbor nelegálních obchodů

Prvotní název tohoto útvaru byl Odbor zbraní, výbušnin a štěpných materiálů, poté byl změněn na Odbor obchodu se zbraněmi a od roku 2009 je Odborem nelegálních obchodů. Odbor se zabývá nedovoleným obchodováním se zbraněmi, výbušninami, vojenským materiálem, střelivem a nedovoleným obchodováním s biologickými, chemickými, radioaktivními a dalšími vysoce nebezpečnými látkami a jejich přechováním.⁶⁶

Odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace

Tento odbor je specializován na organizovanou nelegální migraci, na nedovolené nakládání s lidskými orgány a tkáněmi, na obchod s lidmi, na sexuální a pracovní vykořisťování a na dětskou pornografii na internetu.⁶⁷

Odbor zločineckých struktur

Když odbor v roce 1995 vznikl, zabýval se cizojazyčnými skupinami, které působily na českém teritoriu. Domácí organizovanou kriminalitou se začal zabývat až od roku 2006. Zajišťuje průběžnou kontrolu zločineckých struktur na území České republiky.⁶⁸

---

⁶⁵*Policie.cz*: Odbor násilí. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-nasili.aspx>>.

⁶⁶*Policie.cz*: Odbor nelegálního obchodu. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-nelegalnich-obchodu.aspx>>.

⁶⁷*Policie.cz*: Odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-obchodu-s-lidmi-a-nelegalni-migrace.aspx>>.

⁶⁸*Policie.cz*: ÚOOZ SKPV Odbor zločineckých struktur [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/uooz-skp-odbor-zlocineckych-struktur.aspx>

Odbor terorismu a extremismu

Samostatný odbor vznikl v roce 2002. Sleduje činnost zločineckých struktur souvisejících s mezinárodním terorismem. Zabývá se monitoringem terorismu na území ČR, sleduje a vyhledává případy organizovaného extremismu.⁶⁹

Odbor padělání

Odbor zabývající se paděláním měny, šeků, směnek, dálničních známek, kolků a skimmováním platebních karet. Zaobírá se orientačním posuzováním pravosti platebních prostředků a spolupracuje s finančními institucemi.⁷⁰

Odbor závažné majetkové trestné činnosti

Tato odborová organizace vznikla jako poslední, a to v roce 2008. Věnuje se především organizovaným krádežím motorových vozidel.⁷¹

Odbor strategické analýzy

Odbor vznikl v roce 1995. Byl několikrát přejmenován. Nejdříve z názvu Odbor strategické analýzy organizovaného zločinu na Odbor odhalování a dokumentace závažné trestné činnosti a strategické analýzy organizovaného zločinu, poté nesl název Odbor strategické analýzy a informatiky a od roku 2013 se název změnil na název, který je používán dodnes – Odbor strategické analýzy.

Tento odbor třídí, ukládá a shromažďuje získané údaje jednotlivých organizačních článků útvaru do jednotného informačního systému útvaru, které poté analyticky zpracovává.⁷²

ÚOOZ SKPV má jednotlivé expozitury v Českých Budějovicích, Plzni, Teplicích, Hradci Králové, Brně, Ostravě a od roku 2014 i v Holešově.

---

⁶⁹*Policie.cz*: Odbor terorismu a extremismu. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-terorismu-a-extremismu.aspx>>.

⁷⁰*Policie.cz*: Odbor padělání. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-padelani.aspx>>.

⁷¹*Policie.cz*: Odbor závažné majetkové trestné činnosti. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-zavazne-majetkove-trestne-cinnosti.aspx>>.

⁷²*Policie.cz*: Odbor strategické analýzy. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-strategicke-analyzy.aspx>>.

Útvar odhalování korupce a finanční kriminality

V České republice je od 15. března 2003 Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, který se věnuje vyšetřování a prověřování hospodářské, finanční kriminality a korupce. Tímto útvarem byl nahrazen zaniklý Úřad finanční kriminality a ochrany státu a Útvar pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti.

Národní protidrogová centrála SKPV

Národní protidrogová centrála SKPV vyhledává, dokumentuje a odhaluje nedovolenou výrobu a obchod s omamnými a psychotropními jedy a látkami. Snaží se snižovat nabídku drog na našem území.⁷³

Útvar speciálních činností SKPV

Útvar speciálních činností SKPV vznikl v roce 2001. Útvar poskytuje své služby dvěma skupinám zákazníků. Těm, kteří jsou ohroženi ve vztahu s trestním řízením, může umožnit zvláštní ochranu a pomoc. Druhému okruhu nabízí možnosti jako je použití agenta, zabezpečování krycích dokladů a provedení předstíraného převodu.⁷⁴

Útvar zajišťuje bezpečnost osob ve 4 různých úrovních. Běžnou policejní činností, utajením totožnosti svědka, krátkodobou ochranou osob a zvláštní ochranou a pomocí. Běžná policejní činnost je základním postupem pro zajištění bezpečnosti, jde například o provozování tísňových linek 112 a 158 a o hlídkovou činnost. U utajení totožnosti svědka, jde o zajištění bezpečí, které může podle trestního řádu použít kterýkoliv orgán činný v trestním řízení. Komukoliv komu zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné nebezpečí, může být poskytnuta krátkodobá ochrana. Realizují ji krajská ředitelství policie a některé celorepublikové útvary. Zvláštní ochrana a pomoc, která je známá i pod názvem „Program ochrany svědků“, je pro osoby, kterým hrozí tak vážné nebezpečí, že jiným způsobem jim nejde bezpečnost zaručit.⁷⁵

---

⁷³*Policie.cz*: Národní protidrogová centrála. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/vitejte-na-strankach-narodni-protidrogove-centraly-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-policie-ceske-republiky.aspx>>.

⁷⁴*Policie.cz*: Útvar speciálních činností SKPV [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/utvar-specialnich-cinnosti-skp-utvar-specialnich-cinnosti-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>>.

⁷⁵*Policie.cz*: Ochrana osob v působnosti útvaru speciálních činností. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/ochrana-osob-v-pusobnosti-utvaru-specialnich-cinnosti-skp.aspx>>.

Útvar zvláštních činností SKPV

Útvar, který dle zákona o PČR, trestního řádu a dalších předpisů realizuje sledování osob a věcí a odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu. Útvar zvláštních činností SKPV je jediný, kdo může činit tyto jednání na území ČR. Hlavní centrála útvaru se nachází v Praze. Jednotlivé krajní expozitury najdeme v Plzni, Českých Budějovicích, Brně, Ústní nad Labem, Ostravě a v Hradci Králové.⁷⁶

Odbory pátrání Generálního ředitelství cel a Celního ředitelství

Tyto odbory se zabývají závažnou hospodářskou trestnou činností, bojem proti porušování práv, trestnou činností proti životnímu prostředí a na trestnou činnost na sektoru nedovoleného nakládání s jedy, prekursory, anaboliky a OPL.⁷⁷

Oddělení operativní dokumentace, Služby technické podpory a Služby operativní podpory

Tato oddělení a služby činní konání ve prospěch odborů zkoumání Generálního ředitelství cel a Celnímu ředitelství, kterými jsou sledování osob a věcí a předstíraný převod dle trestního řádu.⁷⁸

Daňová kobra

Od roku 2014 existuje tým Daňová Kobra. Je to společný tým Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Náplní této skupiny je boj proti daňové kriminalitě a daňovým únikům. V první řadě jde hlavně o oblast daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Hlavním cílem tohoto týmu je zabezpečení náležitého výběru daní a vrácení prostředků, které nebyly získány legálně, do státního rozpočtu a postih pachatelů.⁷⁹

Tento tým dokázal za svých devět měsíců fungování zabránit daňovým únikům v hodnotě 1,7 miliardy korun.

---

⁷⁶ *Policie.cz*: Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/utvar-zvlastnich-cinnosti-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-716842.aspx>>.

⁷⁷ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 17. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

⁷⁸ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 17. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

⁷⁹ Daňová kobra. [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z WWW: <www.danovakobra.cz>.

6.1.4 Ústřední správní úřady

Ústřední správní úřady a úřady územních samosprávních celků, organizační složky státu a státní příspěvkové organizace zabezpečují podpůrnou úlohu.

6.2 Nástroje boje proti organizované kriminalitě

6.2.1 Koncepce boje proti organizovanému zločinu

Vláda ČR schválila 12. listopadu 2014 novou Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2015-2017, která je nástrojem na strategické úrovni. Úkolem Koncepce je na základě analýzy stávající situace definovat opatření v oblasti ochrany před organizovaným zločinem a vytvářet vhodné nástroje pro odhalování a postihování organizovaného zločinu. Vyhodnocení plnění úkolů Koncepce boje proti organizovanému zločinu za rok 2011-2014 dopadlo úspěšně. Bylo vytvořeno 17 úkolů, z nichž 6 bylo splněno a dokončeno, 4 byly splněny a jsou plněny i nadále, 5 úkolů bylo splněno částečně, ale jsou ve fázi dokončování. Nebyly splněny pouze úkoly dva, a to úkol číslo 3 - vypracovat program dlouhodobé spolupráce se státy západního Balkánu a úkol číslo 8 – navázat kontakt s Čínskou lidovou republikou na ministerské úrovni. Úkol číslo 8 byl však zařazen znovu do předmětné koncepce, jelikož nebyl splněn pouze z důvodu čekání na vhodný politický moment v obou zemích. V nové koncepci je zařazeno 12 úkolů, které mají být splněny. Patří mezi ně například udržování a rozvíjení spolupráce s ostatními orgány státní správy a samosprávy a vypracování návrhu právní úpravy řešící problematiku rozporu mezi příjmy poplatníka a jeho skutečným majetkem.⁸⁰

Dalšími strategickými materiály jsou:

- Strategie vlády v boji proti korupci,
- Národní strategie protidrogové politiky,
- Národní strategie boje proti obchodování s lidmi a
- materiál Problematika objasňování krádeží motorových vozidel v České republice.

---

⁸⁰ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2014 č. 919 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2015 až 2017. 2015, 44 s. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

6.2.2 Pravomoci OČTŘ zakotvené v zákonech ČR

Pravomoci orgánů činných v trestním řízení určené k odhalování, dokumentování a postihování činnosti zločineckých skupin zakotvené v zákonech ČR.

Trestní zákoník

Trestní zákoník definuje a vymezuje skutkové podstaty vztahující se k činnosti organizovaných zločineckých skupin. § 129 TZk vymezuje pojem organizovaná zločinecká skupina. „*Jde o společenství více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, která je zaměřena na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti*“.⁸¹ § 107 TZk definuje pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny. „*Pachatelem TČ spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny je ten, kdo spáchal úmyslný TČ jako člen organizované zločinecké skupiny, nebo ten, kdo takový čin spáchal vědomě se členem organizované zločinecké skupiny anebo v úmyslu organizované zločinecké skupině napomáhat. Skutečnost, že pachatel se TČ dopustil jako člen organizované skupiny nebo ve spojení s organizovanou skupinou, nebrání tomu, aby za splnění podmínek stanovených tímto zákonem byl současně postižen jako pachatel TČ spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny.*“⁸² § 108 stanovuje, že se horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody u pachatele, který spáchal TČ ve prospěch organizované zločinecké skupiny se zvyšuje o jednu třetinu. Podle § 361 TZk bude potrestán ten, kdo založí organizovanou zločineckou skupinu, účastní se jí nebo ji podporuje. Výslovně je ale v zákoně uvedeno, že nelze souběžně aplikovat § 107 a § 108 a § 361. Toto ustanovení je uvedeno v § 361, odstavci 4. Dále TZk definuje účinnou lítost v § 362 a beztrestnost agenta v § 363 a rovněž se vztahují pouze k TČ podle § 361.⁸³

Trestní řád

TŘ určuje předpoklady aplikace vybraných represivních nástrojů OČTŘ. Vymezuje předstíraný převod – v § 158c, sledování osob a věcí v § 158d, použití agenta v § 158e, institut spolupracujícího obviněného v § 178a, a odposlech a záznam

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

⁸² ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

⁸³ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 18. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

telekomunikačního provozu v § 88. Všechna jednání lze uskutečnit výhradně se schválením státního zástupce či soudce. Státní zástupce či soudce musí být zcela srozuměn s důležitostí a závažností organizovaného zločinu.⁸⁴

Zákon o Polici ČR

Zákon o PČR vymezuje obecně práva a povinnosti Policie České republiky. Pro boj s organizovaným zločinem jsou v tomto zákoně podstatné ustanovení v § 69 - § 72. Jedná se o získávání poznatků o trestné činnosti a o podpůrně operativně pátrajících prostředcích.⁸⁵

Zákon o Celní správě ČR

Zákon o Celní správě ČR vytyčuje organizaci a kompetence Generálního ředitelství cel, Celních ředitelství a celních úřadů. Zákon upravuje podmínky zpracování osobních údajů.

Celní zákon

Celní zákon modifikuje některé právní spojitosti v odvětví celnictví, jenž nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy EU o systému Společenství pro osvobození od cla, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o společném celním sazebníku.⁸⁶ Zákon definuje výkon celního dohledu a kontroly, věnuje se vývozu a dovozu zboží, celním režimům, dluhům a správním deliktům.

6.3 Zahraniční spolupráce v boji s organizovanou kriminalitou

Organizace spojených národů

V roce 1997 vzniklo ve Vídni v rámci Úřadu OSN pro kontrolu drog a prevenci zločinu (UN Office for Drug Control and Crime Prevention – ODCCP) Centrum pro prevenci mezinárodního zločinu (Centre for International Crime Prevention – CICP). ODCCP-CICP zastřešovala vypracování mezinárodní Úmluvy proti

---

⁸⁴ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 19. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

⁸⁵ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 19. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

⁸⁶ Přehled zákonů. [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/legislativa-pravo/prehled-zakonu.html>>.

mezinárodnímu organizovanému zločinu. Tato úmluva byla přijata v listopadu 2000. Česká republika se k Úmluvě připojila v roce 2001. V součinnosti s ODCCP Česká republika společně s Polskem realizovala projekt s názvem Prevence, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zvláště s ženami a dětmi.⁸⁷

Evropská Unie

7. února 1992 byla v Maastrichtu podepsána smlouva o EU. Smlouva byla podepsána 12 zeměmi a v platnost vstoupila 1. listopadu 1993. Pro Českou republiku byl významný „Předvstupní pakt k organizovanému zločinu“, který byl přijat 28. května 1998. Tento dokument zahrnuje 15 principů týkajících se spolupráce s kandidátskými zeměmi a zeměmi EU v oblasti boje proti organizovanému zločinu.⁸⁸

Smluvní spolupráce

Česká republika spolupracuje se zahraničními partnery. Napomáhají si zejména v pátrání po osobách a věcech na území jiných států.

„Klíčem k úspěšné prevenci, odhalování a postihování organizovaného zločinu je spolupráce všech výše zmíněných orgánů. Ta spočívá v bezproblémové komunikaci, sdílení a včasné výměně informací a společných postupech proti aktivitám zločineckých skupin.“⁸⁹

---

⁸⁷ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003, s. 358.

⁸⁸ NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003, s. 362.

⁸⁹ ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, s. 17 Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

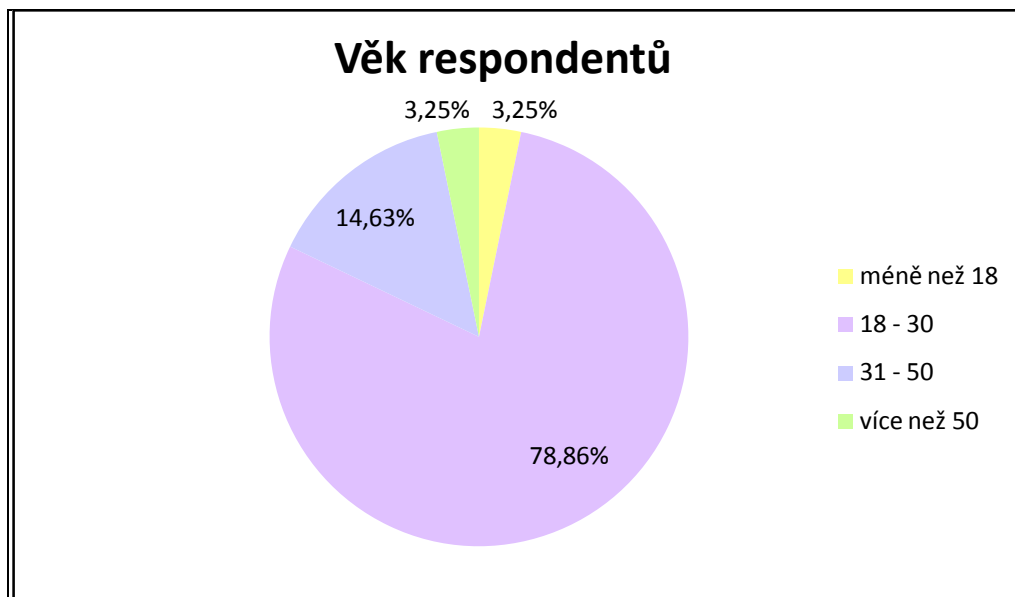
7 Výzkumná část

Pomocí webového portálu Vyplňto.cz byl zveřejněn dotazník, jehož cílem bylo zjistit, jak vnímají organizovaný zločin lidé kolem nás, co vidí jako nejzávažnější příčiny organizovaného zločinu a jaké navrhují opatření, která by mohla tento problém minimalizovat. Dotazník byl publikován od 19. 2. 2015 do 12. 3. 2015. Za tuto dobu byl vyplněn 123 respondenty. Aby respondenti chápali organizovaný zločin stejně, byla jim v dotazníku uvedena definice organizovaného zločinu z odborné literatury. Dotazník je uveden v příloze č. I.

Otázka č. 1: Kolik je Vám let?

Jak vidíme, tak dotazník vyplnilo nejvíce lidí ve věku 18 – 30, a to 78,86% (97). Druhou nejčastěji dotazovanou věkovou skupinou byli lidé ve věku od 31 do 50, a to 14,63% (18). Nejméně se zúčastnilo lidí do 18 let – 3,25% (4) a ve věku nad 50 let – 3,25% (4).

Graf č. 2⁹⁰

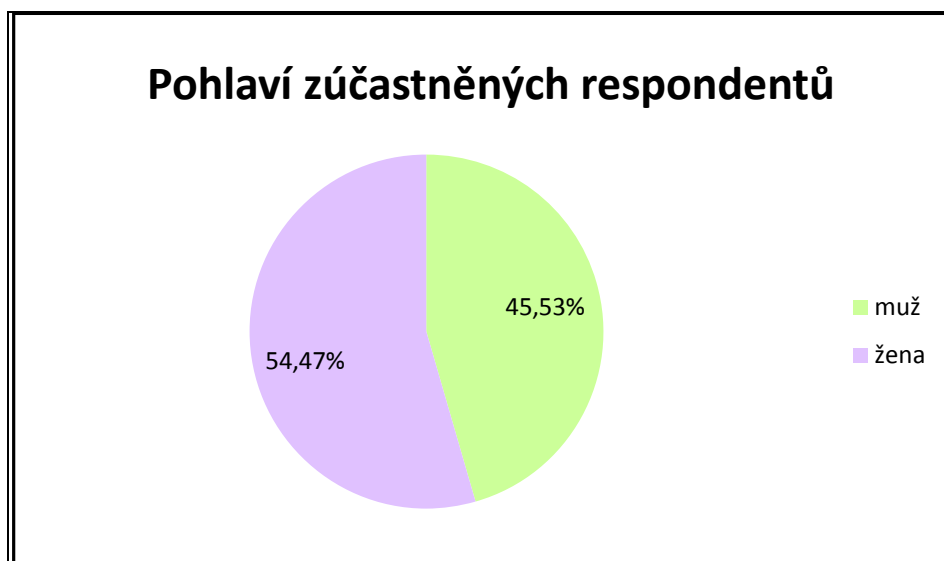

Otázka č. 2: Jste muž nebo žena?

Dotazníkového šetření se zúčastnilo více žen, a to 54,47% (67). Mužů se zúčastnilo 45,53% (56).

⁹⁰ Vlastní dotazníkové šetření

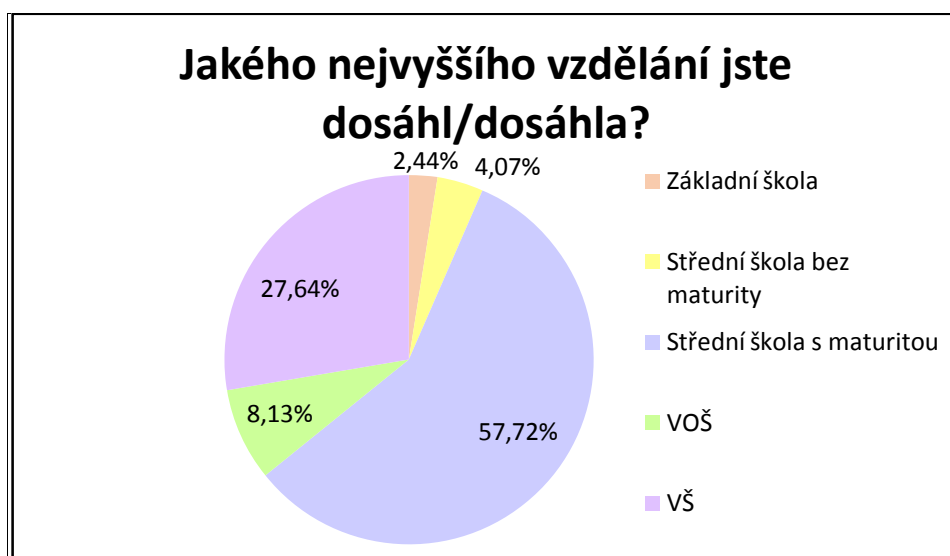
Graf č. 3⁹¹

Otázka č. 3: Jakého nejvyššího vzdělání jste dosáhl/dosáhla?

Našeho šetření se zúčastnilo nejvíce lidí se středoškolským vzděláním s maturitou 57,72% (71). Mezi dalšími zúčastněnými bylo 27,64% (34) lidí s vysokoškolským vzděláním a 8,13% (10) lidí s vystudovanou vyšší odbornou školou. Nejmenší části respondentů tvořili respondenti se středoškolským vzděláním bez maturity - 4,07% (5) a respondenti se základním vzděláním – 2,44% (3).

Graf č. 4⁹²

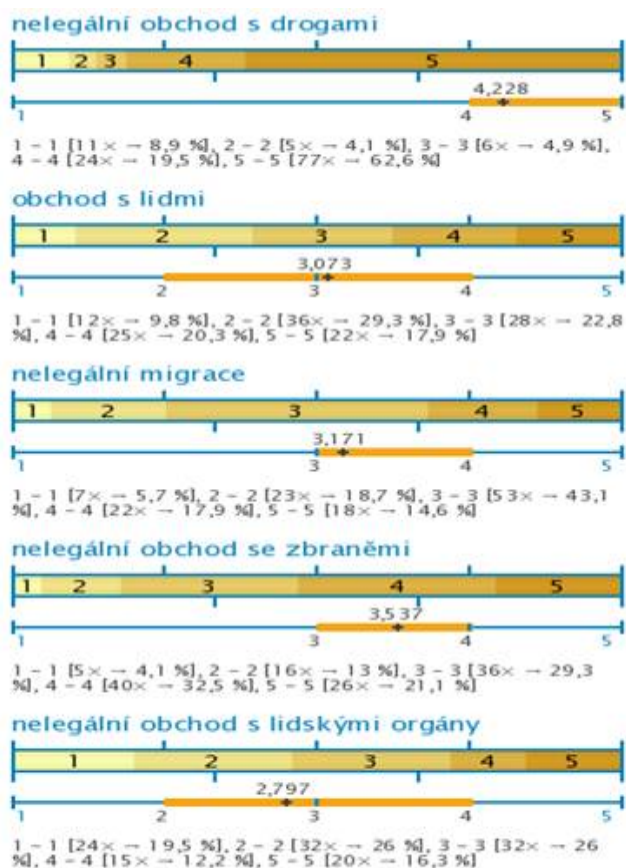

⁹¹ Vlastní dotazníkové šetření

⁹² Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 4: Ve kterých oblastech společenského života je podle Vás organizovaný zločin nejčastěji páchan?

Graf č. 5⁹³

Respondenti měli možnost každou nabízenou odpověď ohodnotit číslem 1 – 5, přičemž pět je nejčastěji a jedna nejméně často.

Podle grafu č. 5 je dle respondentů organizovaný zločin nejvíce páchan v oblasti nelegálního obchodu s drogami. Můj názor se s respondenty shoduje. Drogy byly, jsou a budou velkým problémem jak v České republice, tak po celém světě. Jako druhou oblast označili respondenti nelegální obchod se zbraněmi a třetí byla nelegální migrace.

Na předposledním místě se umístil nelegální obchod s lidmi. Myslím, že nelegální obchod je ale častou oblastí, kde se organizovaný zločin vyskytuje. Tolika lidí chtělo v cizí zemi vydělat velké peníze, podepsali smlouvy, kterým vůbec

⁹³ PŘEVŘÁTILOVÁ, M. – *Organizovaná kriminalita v ČR a její příčiny (výsledky průzkumu)*, 2015. Dostupné online na: <<http://organizovana-kriminalita-93.vyplnto.cz>>

nerozuměli, nebo dokonce žádné ani neměli, a když přijeli na místo, stali se z nich akorát pracovní otroci.

Nejméně si lidé myslí, že je organizovaný zločin páčán v oblasti nelegálního obchodu s lidskými orgány. Pravdou je, že Ministerstvo zdravotnictví ČR ani PČR nedisponuje informacemi, že by k této nelegální činnosti na našem území docházelo.

Otázka č. 5: Setkal/setkala jste se někdy s organizovaným zločinem?

Na tuto otázku nám zodpovědělo 65,04% (80) lidí, že se s organizovaným zločinem nesetkali a 34,96% (53), že ano.

Graf č. 6⁹⁴

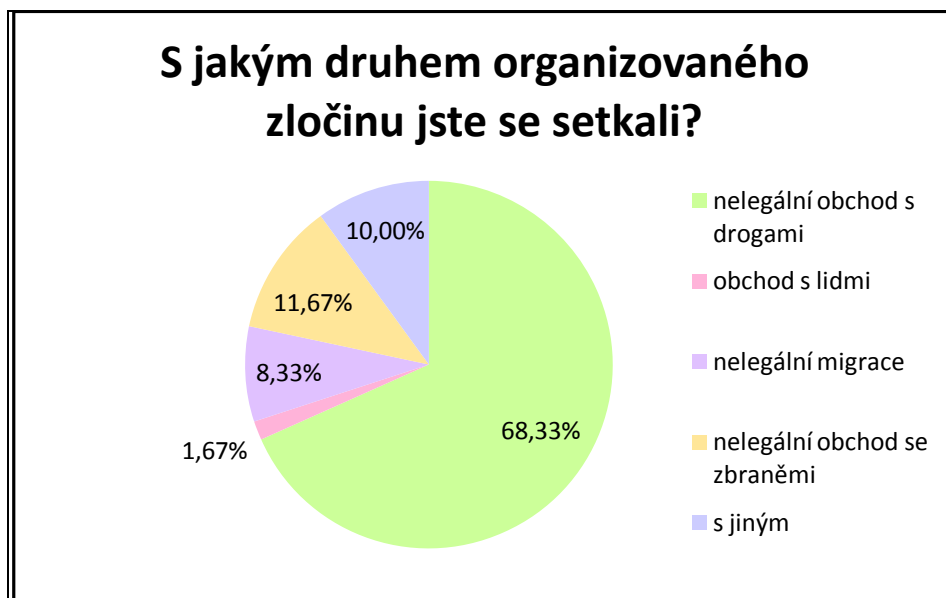
Otázka č. 6: Pokud ANO, tak s jakým druhem organizovaného zločinu jste se setkali?

Na tuto otázku odpovídali pouze ti, kteří v otázce číslo 5 odpověděli, že se s organizovaným zločinem setkali, takže 34,96% (53) respondentů. Respondenti mohli označit více odpovědí najednou. Přímo mohli označit, že se setkali s nelegální migrací, s nelegálním obchodem s drogami, s lidmi, se zbraněmi a s lidskými orgány. Další možností bylo jejich samotné doplnění další formy. 41x byl uveden nelegálním obchod s drogami, 7x nelegální obchod se zbraněmi a 5x nelegální migrace. S nelegálním

⁹⁴ Vlastní dotazníkové šetření

obchodem s lidskými orgány se nesetkal nikdo z dotázaných. Dále lidé odpovědi, že se setkali: s hospodářskou kriminalitou a s korupcí ve veřejné sféře.

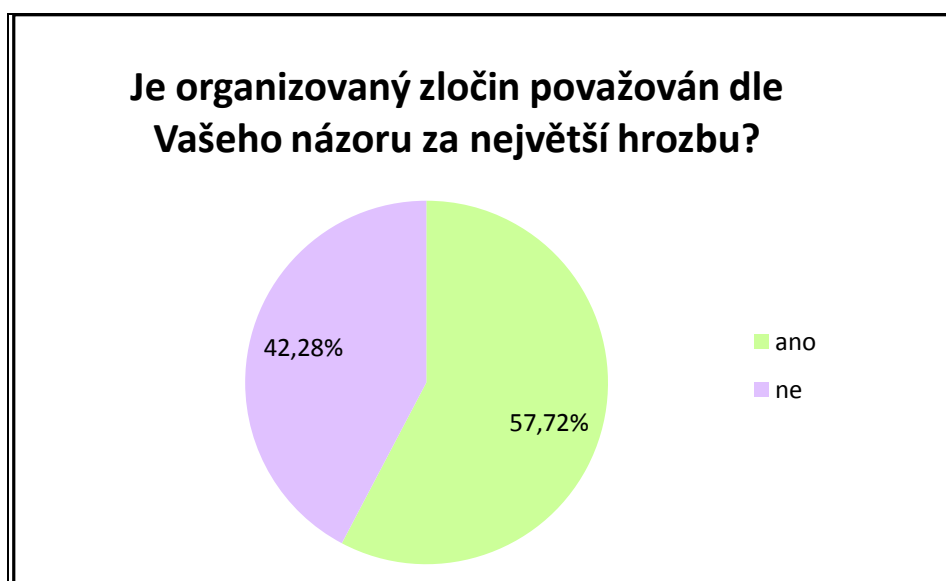
Graf č. 7⁹⁵

Otázka č. 7: Je organizovaný zločin považován dle Vašeho názoru za největší hrozbu?

57,72% (71) lidí považuje organizovaný zločin za největší hrozbu. 42,28% (52) je opačného názoru.

Graf č. 8⁹⁶

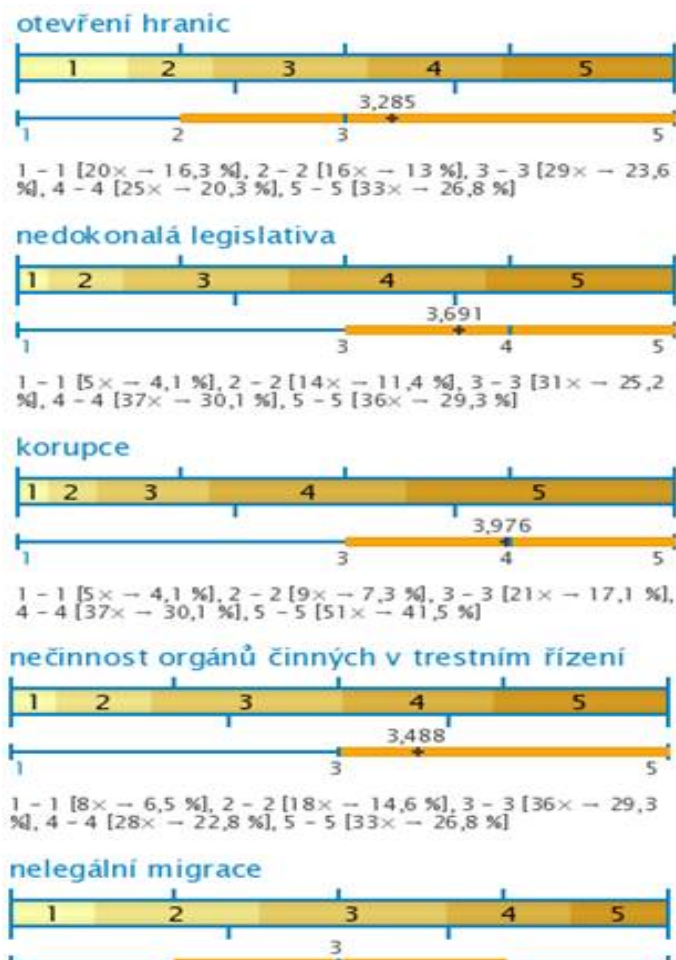

⁹⁵ Vlastní dotazníkové šetření

⁹⁶ Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 8: Proč se organizovaný zločin rozšířil v České republice?

Graf č. 9⁹⁷

Respondenti měli možnost každou nabízenou odpověď ohodnotit číslem 1 – 5, přičemž pět je nejčastěji a jedna nejméně často.

Z grafu č. 9 vyplývá, že největší vliv na rozšíření organizovaného zločinu v České republice má korupce. O korupci slyšíme téměř každý den. Korupcí rozumím především poskytnutí úplatku s cílem ovlivnit něčí rozhodnutí. Mezi úplatky nepatří jen prostředky finančního rázu, může se jednat i o poskytnutí informací nebo hmotných darů. Korupce je trestným činem a i přesto z ní mají všichni zúčastnění prospěch a ve finále není nikdo poškozen. Pokud se nad touto problematikou zamyslíme hlouběji, zjistíme, že poškození jsme vlastně my všichni, občané, daňoví poplatníci. Korupci

⁹⁷ PŘEVŘÁTILOVÁ, M. – *Organizovaná kriminalita v ČR a její příčiny (výsledky průzkumu)*, 2015. Dostupné online na: <http://organizovana-kriminalita-93.vyplnto.cz>

můžeme zamezit jedině tak, že ji budeme oznamovat. Stát má přece jen spoustu odborníků a prostředků k řešení tohoto problému.

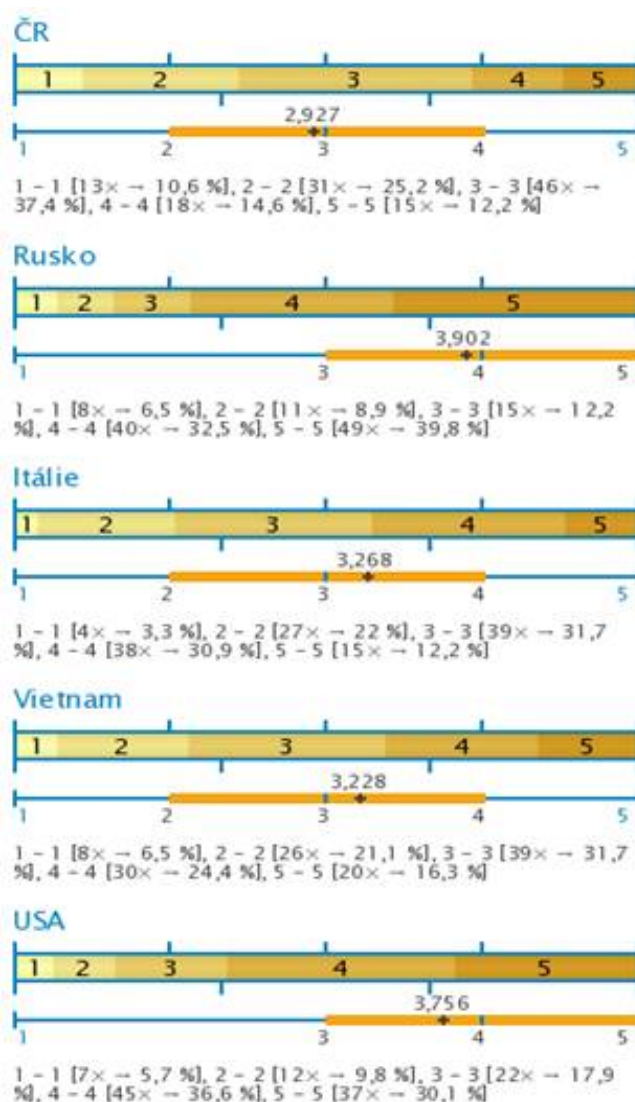
Dalším významným vlivem je dle respondentů otevření státních hranic. 14. června 1985 byla podepsána Schengenská dohoda a to pro mnohé znamená volnost. V České republice je tomu tak od 21. prosince 2007, kdy se ČR zapojila do Schengenu. Kontroly při letech mezi státy Schengenu byly zrušeny 30. března 2008. To, že se můžeme volně pohybovat přes jednotlivé státy, sebou přináší značné nebezpečí. Mimo skupin organizované kriminality se na české území mohou snáze dostávat přistěhovalci a teroristé.

Dalšími důvody, proč se organizovaný zločin v ČR rozšířil je důvod nedokonalé legislativy a nečinnost OČTŘ. Co se nečinnosti OČTŘ týká, nemyslím si, že by jejich pracovní nasazení bylo na nějak špatné úrovni. Práce pro odhalování organizovaného zločinu totiž není snadná. Měly by být více posíleny útvary pro odhalování organizovaného zločinu. Čím více útvarů by se organizovaným zločinem zabývalo, tím více by mohlo být objasněných trestných činů organizovaných zločineckých skupin.

Mezi nejméně závažné důvody rozšíření organizovaného zločinu v ČR uvedli respondenti nelegální migraci. S tímto výsledkem osobně zcela nesouhlasím. Jak už bylo zmíněno, Schengenský prostor umožňuje volný pohyb přes hranice, tudíž hrozí velké nebezpečí přistěhování nějaké organizované skupiny. Dokonce i v nové Bezpečnostní strategii pro rok 2015 – 2017 je uvedeno, že za největší hrozbu lze spatřovat migrační vlny.

Otázka č. 9: Která země je nejvíce typická pro páchání organizovaného zločinu?

Graf č. 10.⁹⁸

V deváté otázce jsme zjišťovali, která země je podle respondentů nejvíce typická pro páchání organizovaného zločinu. Respondenti měli možnost každou nabízenou odpověď ohodnotit číslem 1 – 5, přičemž pět je nejvíce a jedna nejméně. Na výběr měli ze zemí: ČR, Rusko, Itálie, Vietnam a USA. Podle grafu č. 10, který je uveden v příloze, je nejvíce typická země Rusko. Druhou nejtypičtější zemí je USA. Na třetím místě je Itálie, na čtvrtém Vietnam a Česká republika je podle respondentů typická pro tento zločin nejméně.

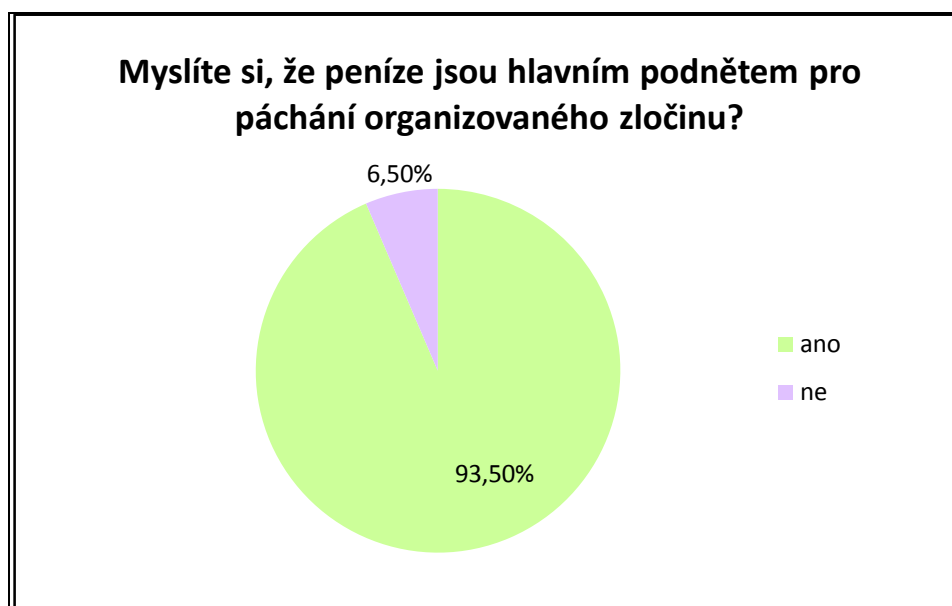
⁹⁸ PŘEVŘÁTILOVÁ, M. – *Organizovaná kriminalita v ČR a její příčiny (výsledky průzkumu)*, 2015. Dostupné online na: <http://organizovana-kriminalita-93.vyplnto.cz>

Otázka č. 10: Myslíte si, že peníze jsou hlavním podnětem pro páchaní organizovaného zločinu?

Zda jsou peníze hlavním podnětem pro páchaní organizovaného zločinu nám 93,5% (115) lidí zodpovědělo, že ANO. Už jen samotná definice, kterou jsem přidala pro jednodušší vyplnění, nám říká, že primárním cílem organizované skupiny je dosažení vysokého zisku.

Graf č. 11⁹⁹

Otázka č. 11: Co byste zařadil/zařadila mezi hlavní příčiny organizovaného zločinu?

Respondenti měli napsat 3 příčiny, seřazené od nejvýznamnější po nejméně významnou. Ne však všichni napsali všechny tři příčiny. Část napsala dvě, někteří jen jednu a byli i tací, kteří nenapsali žádnou. Proto uvádím příčiny, které byly u respondentů nejčastější:

- peníze,
- moc,
- korupce,
- legislativa.

⁹⁹ Vlastní dotazníkové šetření

Otázka č. 12: Vypište alespoň dvě opatření, která by zamezila páčání organizovanému zločinu.

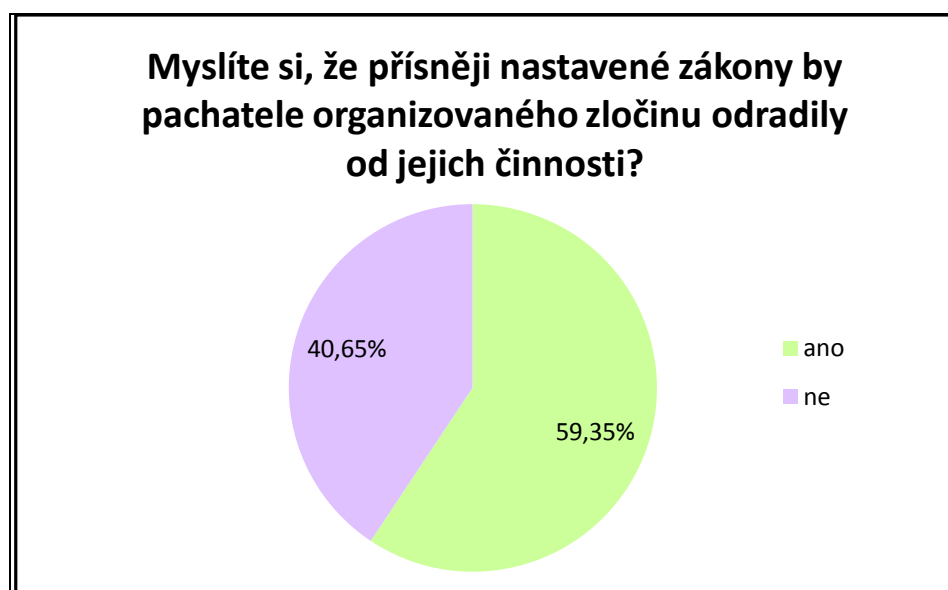
Z dotazníků vyplynulo, že mezi opatření, která by mohla pomoci zamezit páčání organizovaného zločinu, podle respondentů jsou:

- vyšší tresty,
- kontrola na hranicích,
- větší činnost OČTŘ,
- boj s korupcí,
- úprava legislativy.

Otázka č. 13: Myslíte si, že přísněji nastavené zákony by pachatele organizovaného zločinu odradily od jejich činnosti?

59,35% (73) respondentů si myslí, že by přísněji nastavené zákony pachatele organizovaného zločinu odradily od jejich činnosti. Toto tvrzení se nám potvrzuje i v předešlé otázce, kde jsme se dotázaných ptali, jaké opatření by mohla zamezit páčání organizovaného zločinu. Velká část respondentů totiž uvedla lepší legislativu, a s tím spojené vyšší tresty.

Graf č. 12 ¹⁰⁰

¹⁰⁰ Vlastní dotazníkové šetření

8 Návrhy na řešení

Mezi opatření, které by mohla pomoci k minimalizaci organizované kriminality lze uvést:

Úprava legislativy. Měla by se zdokonalit jak legislativa v oblasti hospodářství, tak v oblasti finanční a daňové. Zločinci totiž pořád těží z mezer v našich zákonech. Měly by se zvýšit trestní sazby, což si myslí i většina respondentů z dotazníkového šetření.

Mezi další návrhy na řešení můžeme zařadit posílení útvarů, které se zabývají odhalováním organizovaného zločinu. V této době se mluví o tom, že by měl být posílen tým Kobra, který se zabývá daňovými úniky. Zatím má tým Kobra 60 lidí a rozšíření se plánuje na 150, tak doufejme, že v co nejbližší době, tomu tak opravdu bude.

Jedním z návrhů na řešení, by také mohlo být zintenzivnění kontrol a větší spolupráce orgánů celní správy a policie v příhraničních oblastech. Volný pohyb osob a zboží určitě vyhovuje spousta lidem. Když člověk jede do cizí země v rámci Schengenského prostoru a nemusí několik hodin čekat na hranicích je určitě pohodlnější, ale otevřením hranic je větší pravděpodobnost pronikání organizovaných skupin do České republiky. Nejedná se jen o organizované skupiny, ale i o teroristy a ilegální imigranty.

Snížení nezaměstnanosti. Lidé, kteří nemají peníze, jsou více náchylní k tomu, aby spadli do sítí organizovaných zločinců. Neměla by se připustit příliš velká chudoba.

Více finančních a technických prostředků pro PČR.

Důsledný boj s korupcí. Měla by být větší kontrola v oblasti veřejných zakázek. Aby byly vždy zveřejněny dokumenty veřejných zakázek včetně uzavřených smluv.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo charakterizovat pojmy, které souvisejí s organizovanou kriminalitou na území České republiky a pokusit se o zjištění příčin této kriminality. Dalším cílem bylo, se pokusit zjistit, jak vnímají organizovaný zločin lidé kolem nás, co vidí jako nejzávažnější příčiny organizovaného zločinu a jaké navrhuji opatření, která by mohla zamezit páchání organizované kriminality. Na základě odborné literatury, policejních článků a dotazníkového šetření bylo cílů dosaženo.

Teoretická část začíná seznámením s historií organizované kriminality na našem území. Poté jsou charakterizovány základní pojmy. Seznámili jsme se s tím, jaké typy skupinové trestné činnosti existují, se základními modely organizačního uspořádání a s typy organizované kriminality. Poté byly uvedeny definice pojmu organizovaná kriminalita od různých autorů, kteří se touto problematikou zabývají. Další část byla zaměřená na formy organizované kriminality. Poté následovaly příčiny vzniku a orgány, které se bojem s organizovanou kriminalitou zabývají.

Dotazníkové šetření bylo provedeno pomocí webového portálu Vypĺřto.cz. Dotazník vyplnilo 123 respondentů. V dotazníkovém šetření byl dán lidem prostor k tomu, aby se vyjádřili k tomu, jaké příčiny spatřují jako ty nejvýznamnější. Bylo zjištěno, že za nejvýznamnější příčiny lidé řadí peníze, moc, korupci a legislativu. Jako nejvýznamnější opatření pro zamezení organizovaného zločinu se většina respondentů shodla na vyšších trestech. Několik respondentů by dokonce bylo pro navrácení trestu smrti. Jako další významná opatření navrhuji kontrolu na hranicích, boj s korupcí a lepší práci OČTŘ.

Boj proti organizované kriminalitě je velmi obtížný. I přesto, že se o to spousta orgánů snaží, lze ho jen minimalizovat, ale nikdy zcela nevymizí. Už jen tím, že je naše země členem Schengenského prostoru a EU, je mnohem více ohrožená než dříve.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. CEJP, M. *Společenské příčiny a důsledky organizovaného zločinu: dílčí závěrečná studie úkolu "Výzkum organizovaného zločinu v České republice II"*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999. 120 s. Studie. ISBN 80-86008-68-1.
2. CEJP, M. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010, 102 s. ISBN 978-80-7338-105-9.
3. CHMELÍK, J. a kol. *Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu*. Praha: Linde, 2004. 185 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 80-7201-480-3.
4. KUČHTA, J. a kol., *Kriminologie*. II. část. Brno : Masarykova univerzita, 2002. 102 s. ISBN 80-210-2204-3.
5. KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol.: *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha : C.H.Beck, 2005, 568 s. ISBN 80-7179-813-4.
6. MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J., *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. 583 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-878-9.
7. NEZKUSIL, J. a kol. *Československá kriminologie: vysokošk. učebnice*. Praha : Panorama, 1978. 270, s. Právnícká edice. Učebnice.
8. NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafií a boj proti nim*. Praha : Eurounion, 2003. 390 s. ISBN 80-7317-026-4.
9. NĚMEC, M. *Organizovaný zločin : Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha : Naše Vojsko, 1995. 219 s. ISBN 80-206-0472.
10. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., A KOLEKTIV, *Kriminologie*, 3.vyd. Praha : ASPI-Wolters Kluwer, 2008, 528 s. ISBN 978-80-7353-376-8.
11. NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : Themis, 2003. 407 s. ISBN 80-7312-018-6.
12. SCHEINOST, M. a kol. *Kriminalita očima kriminologů*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. 238 s. ISBN 978-80-7338-096-0.
13. SMOLÍK, J., ŠMÍD, T., VAŘURA, V. *Organizovaný zločin a jeho ohniska v současném světě*. Brno: Masarykova universita, 2007, 208 s. ISBN 978-80-210-4438-8.
14. SOULEIMANOV, E., a kol. *Organizovaný zločin*. Praha : Auditorium, 2012. 142 s. ISBN 978-80-87284-27-8.

15. SVATOŠ, R., *Kriminologie*. Plzeň, 2012. 290 s. ISBN 978-80-7380-389-6.
16. ŠMÍD, T., KUPKA, P., *Český organizovaný zločin*. Brno : Masarykova universita, 2011. 352 s. ISBN 978-80-210-5618-3.
17. ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologický slovník*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 251 s. ISBN 978-80-7380-312-4.

Zahraniční literatura

1. KAISER, G. *Kriminologie: úvod do základů*. 1. české vyd. Překlad Helena Válková. Praha: C.H. Beck, 1994, 268 s. ISBN 80-7179-002-8.
2. LUNDE, P. *Organizovaný zločin: zasvěcený průvodce nejúspěšnějším odvětvím světa*. 1. české vyd. Překlad Eva Konečná. Praha : Mladá fronta, 2009. 200 s. ISBN 978-80-204-1997-2.
3. SOUTHWELL, D. *Historie organizovaného zločinu: pravdivý příběh o tajemstvích dnešního podsvětí*. 1. české vyd. Překlad Pavel Jandourek. Praha : Fortuna Libri, 2009. 224 s. ISBN 978-80-7321-466-1.

Elektronické zdroje

1. *mvcr.cz*: Bezpečnostní hrozby. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>>.
2. *mvcr.cz*: Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2013. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>>.
3. *Policie.cz*: Statistické přehledy kriminality. [online]. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>>.
4. *Policie.cz*: Tisková zpráva k operacím rubella a siesta. [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/tiskova-zprava-k-operacim-rubella-a-siesta.aspx>>.
5. *Policie.cz*: Tisková konference ředitelství služby cizinecké policie. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/tiskova-konference-reditelstvi-sluzby-cizinecke-policie.aspx>>.
6. *Policie.cz*: Skimming. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/skimming-2011.aspx>>.

7. *Policie.cz*: Co je organizovaný zločin. [online]. [cit. 2014-12-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>>.
8. *Policie.cz*: Odbor násilí. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-nasili.aspx>>.
9. *Policie.cz*: Odbor nelegálního obchodu. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-nelegalnich-obchodu.aspx>>.
10. *Policie.cz*: Odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-obchodu-s-lidmi-a-nelegalni-migrace.aspx>>.
11. *Policie.cz*: ÚOOZ SKPV Odbor zločineckých struktur [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/uooz-skp-odbor-zlocineckych-struktur.aspx>
12. *Policie.cz*: Odbor terorismu a extremismu. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-terorismu-a-extremismu.aspx>>.
13. *Policie.cz*: Odbor padělání. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-padelani.aspx>>.
14. *Policie.cz*: Odbor závažné majetkové trestné činnosti. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-zavazne-majetkove-trestne-cinnosti.aspx>>.
15. *Policie.cz*: Odbor strategické analýzy. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/odbor-strategicke-analyzy.aspx>>.
16. *Policie.cz*: Národní protidrogová centrála. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/vitejte-na-strankach-narodni-protidrogove-centraly-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-policie-ceske-republiky.aspx>>.
17. *Policie.cz*: Útvar speciálních činností SKPV [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/utvar-specialnich-cinnosti-skp-utvar-specialnich-cinnosti-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>>.
18. *Policie.cz*: Ochrana osob v působnosti útvaru speciálních činností. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/ochrana-osob-v-pusobnosti-utvaru-specialnich-cinnosti-skp.aspx>>.
19. *Policie.cz*: Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/utvar-zvlastnich-cinnosti-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-716842.aspx>>.

20. Přehled zákonů. [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/legislativa-pravo/prehled-zakonu.html>>.
21. Daňová kobra. [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z WWW: <www.danovakobra.cz>.
22. HANTÁK P. *Policejnidenik.cz*: Detektivové z UOOZ rozbili organizovanou skupinu podnikající v oblasti padělání peněz. [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://policejnidenik.cz/detektivove-z-uooz-rozbili-organizovanou-skupinu-podnikajici-v-oblasti-padelani-penez/>>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Úplné znění, trestní předpisy. Sagit a.s., 2013, 544 s., ISBN: 978-80-7208-991-8.
2. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11/2009. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.
3. ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. srpna 2011 č. 598 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 až 2014. 2011, 48 s. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.
4. ČESKO. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Usnesení vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2014 č. 919 o Koncepci boje proti organizovanému zločinu na období let 2015 až 2017. 2015, 44 s. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-bezpecnostni-hrozby.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

Seznam příloh

Příloha I.: Dotazník

Seznam grafů

- Graf č. 1: Vývoj trestné činnosti „Účast na organizované zločinecké skupině“ v ČR za rok 1996 – 2014
- Graf č. 2: Věk respondentů
- Graf č. 3: Pohlaví zúčastněných respondentů
- Graf č. 4: Jakého nejvyššího vzdělání jste dosáhl/dosáhla?
- Graf č. 5: Ve kterých oblastech společenského života je podle Vás organizovaný zločin nejčastěji páchán?
- Graf č. 6: Setkal/setkala jsi se někdy s organizovaným zločinem?
- Graf č. 7: S jakým druhem organizovaného zločinu jste se setkali?
- Graf č. 8: Je organizovaný zločin podle dle Vašeho názoru považován za největší hrozbu?
- Graf č. 9: Proč se organizovaný zločin rozšířil v České republice?
- Graf č. 10: Která země je nejvíce typická pro páchání organizovaného zločinu?
- Graf č. 11: Myslíte si, že peníze jsou hlavním podnětem pro páchání organizovaného zločinu?
- Graf č. 12: Myslíte si, že přísněji nastavené zákony by pachatele organizovaného zločinu odradily od jejich činnosti?

Seznam zkratk

- ČSSR: Československá socialistická republika
- ÚOOZ: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
- PČR: Police České republiky
- OSN: Organizace spojených národů
- SKPV: služba kriminální police a vyšetřování
- TŘ: trestní řád
- TZk: trestní zákoník
- OČTŘ: orgány činné v trestním řízení
- OPL: omamné a psychotropní látky

Přílohy

Příloha I.: Dotazník

Dotazník na téma Organizovaná kriminalita v České republice a její příčiny

Dobrý den,

chtěla bych Vás poprosit o vyplnění dotazníku na téma: Organizovaná kriminalita v České republice a její příčiny.

Veškeré získané informace poslouží ke zpracování statistiky do bakalářské práce.

Děkuji za vyplnění.

Michaela Převrátilová

Pro jednodušší vyplnění uvádím pojem z odborné literatury:

Organizovaná kriminalita je soustavná a plánovitá trestná činnost páchaná hierarchicky strukturovanou skupinou osob, mezi nimiž existuje dělba činnosti. Jejím primárním cílem je dosažení vysokého zisku.

1. Kolik je Vám let?

- a) méně než 18
- a) 18 – 30
- b) 31 – 50
- c) 51 a více

2. Jste muž nebo žena?

- a) muž
- b) žena

3. Jakého nejvyššího vzdělání jste dosáhl/dosáhla?

- a) Základní škola
- b) Střední škola bez maturity
- c) Střední škola s maturitou
- d) VOŠ

e) VŠ

4. Ve kterých oblastech společenského života je podle Vás organizovaný zločin nejčastěji páchán? (Přiřad'te číslice od jedné do pěti, když pět je nejčastěji a jedna je nejméně často)

- a) nelegální obchod s drogami
- b) obchod s lidmi
- c) nelegální migrace
- d) nelegální obchod se zbraněmi
- e) nelegální obchod s lidskými orgány

5. Setkal/Setkala jste se někdy s organizovaným zločinem?

- a) ano
- b) ne

6. Pokud ANO, tak s jakým druhem organizovaného zločinu jste se setkali?

- a) nelegální obchod s drogami
- b) obchod s lidmi
- c) nelegální migrace
- d) nelegální obchod se zbraněmi
- e) nelegální obchod s lidskými orgány
- f) s jiným (doplňte)

7. Je organizovaný zločin považován dle Vašeho názoru za největší hrozbu?

- a) ano
- b) ne

8. Proč se organizovaný zločin rozšířil v České republice (Přiřad'te číslice od jedné do pěti, když pět je nejvíce a jedna je nejmenší důvod)

- a) Otevření hranic
- b) Nedokonalá legislativa
- c) Korupce
- d) Nečinnost orgánů činných v trestním řízení
- e) Nelegální migrace

9. Která země je nejvíce typická pro páchání organizovaného zločinu? (Přiřaďte číslice od jedné do pěti, když pět je nejčastěji a jedna je nejméně často)

- a) ČR
- b) Rusko
- c) Itálie
- d) Vietnam
- e) USA

10. Myslíte si, že peníze jsou hlavním podnětem pro páchání organizovaného zločinu?

- a) ANO
- b) NE

11. Co byste zařadil/zařadila mezi hlavní příčiny organizovaného zločinu? (uved'te minimálně tři příčiny v pořadí od nejvýznamnější po nejméně významnou)

---

12. Vypište alespoň 2 opatření, která by zamezila páchání organizovaného zločinu.

---

13. Myslíte si, že přísněji nastavené zákony by pachatele organizovaného zločinu odradily od jejich činnosti?

- a) ANO
- b) NE